

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИИ

2011 сыл
Бэс ыйын
18 күнэ
Субуота №72-73
(10500)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

• Нам улууһун хаһыата •

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

Утүө үгэс
үөдүйдүн

МОСКУБА ТҮҮҮЛЭТИГЭР

Быйыл Россия Эбэ хотун тэбэр сүрээһэр — Москва уонна Октябрьскай революция биһигэр Санкт-Петербурга (Ленинградка) бэс ыйын 11-13 күннэригэр Саха республикатын бастайааннай представительствота саха омук национальнай бырааһынньыгын — үрүг тунах ыһаагы ыста. Бу ыһаах быйыл Бүтүн Россиятаагы Космонавтика, чөл олоһу тутуһуу сылыгар уонна Олонхо аан дойду үрдүнэн билиниллибитэ 10 сылыгар анаанар. Бу ыһаагы тэрийсиигэ уонна ыстыһыга биһиги улууспуттан «Нам улууһа» МТ баһылыгын солбуйааччыта И.Р. Попов, культура уонна духуобунай сайдыыга управление начальнига Н.А. Соловьев салайааччылаах 58 киһилээх улахан делегация аттанна.

Ыһаагы арыыйы сиэрин-туомун Саха АССР культуратын туйгуна, норуот тойуксута уонна алгысчыта Дмитрий Иванович Кривошапкин салайар Партизан нэһилиэтин хомусчуттарын «Дьүрүл» народнай фольклорнай ансамбля ытта. Ыһаах культурнай программаттар «Дьүрүллэри» сэргэ «Дьүөгэлэр» народнай вокальнай ансамбль (сал. Е.А. Кутукова), «Мичээр» образцовай, народнай оҕо үгүкүүтүн коллектива (сал. А.Н. Окоёмов) кытыннылар. Ыһаах түһүлгэтигэр биһиги улууспут артыыстара кыттыһаах «Олонхо сиригэр туһунан номох» диэн дьүһүйүү (аал уокка сүгүрүйүүгө, алгысчыт алгыһыгар, кымыһы иһии сиэрин-туомун толорууга, ырыаһыттар, оһуохай таһаарааччылар, хомусчуттар күрөстэһиилэригэр) буолла.

Ыһаах кэнниттэн бу үөрүүлээх, ытык тэрээһингэ кыттыһыны ытыт 28 оҕо уонна 1 төрөшүт, 1 салайааччы Сочи курорт таһыгар баар Геленджик курорт «Дружные» диэн сыннаалан лаабырыгар тийэн сыннаанан эттэрэ-хааннара чэбдигирэн, сүргэлэрэ көтөүллэн дойдоларыгар элбэх сонуннаах төннөн кэлиэхтэрэ.

И. ИВАНОВ

Өбүгэ үгэһин умнума!

УЙГУ-БЫЙАНҤ ЫҤЫАХ

Үрүг тунах, уйгу-бийан ыһаах, саха саргылаах ыһаага... Самаан сайын салаллыыта, үрүг күммүт күөх халлаанна мунгутуур үрдүктүк күөрэйбит кэмигэр саха сангалаах ыһаах ыһар үгэстээх. Номоххо кирибитинэн, аан маннайгы ыһаагы Туймаада киэҥ туонатыгар соҕурууттан, бадаҕа, Байгал кытылыттан көһөн кэлбит өбүгэбит Эллэй ыспыт. Онтон ыла саха омук элбээн, ыһаах эмиэ тэнийэн XVIII-XIX үйэлэргэ бүтүүн норуот бырааһынньыгар кубулуйбут. Ол эрэн ис хоһооно Эллэй саҕаттан уларытбакка, айылҕа күүстэригэр сүгүрүйэр, күн айыылары уруйдуур-айхаллыыр, уһун кыһын кэнниттэн күөххэ үктэммит үөрүүтүн үллэстэр суолталаах. Онон аналлаах сиэр-туом тутуһулуохтаах. Манна даҕатан эттэххэ, Эллэй маннайгы ыһаагын «Ус хатын» диэн ааттаах сиргэ ыспыт диэн кэпсээнэр. Оно билигин Туймаада ыһаага буолар. Дьокуускайга ыһаах 1990 сылтан эрэ ытытыллар буолбута.

Анаммыт сиргэ сэргэлэр туруоруллар, айылҕа тиллиитин кэрэһэлээн чэчир төгүрүччү аннылар, эргичи салама тардыллар, саламаҕа саха төрүт дьарыктарын көрдөрөр кыл, томторук, кус кыната уонна айылартан көрдөһүү суолталаах өгнөөх тангас лоскуйдара ииллилэр, бу ортотугар алгыс этиллэр — мань бары оҕо эрдэхтэн билэбит. Дьингэнэ, ыһаах олонхонун тэҥэ биһиги төрүт итэҕэлбитин туһунан, уһун үйэлэри уларыттыыта суох туораан кэлбит соҕотох кэриэтэ сиэр-туом буолар. Сахалар омук быһыытынан уратыбытын көрдөрөр. Бу үгэспит биһиги кэммитигэр диэри быстыбатаҕа. Нууччалар аҕалыт православиелара даҕаны улаханньык утарсыбатаҕа. Ыраахтааҕы былааһын уруускалаабыт Өктөөп революциятын да кэнниттэн ыһаагы ким да бопотоҕо. Эбиитин бэйэбитин туспа суоллаах-иистээх норуот быһыытынан билинэригэр төһүү буоллаҕа. 1922 с. Саха автономията олохтоммута. Ол 15 сылын туолуутун өрөгөйдөөх ыһаагар Намга П.А. Ойуунускай таһа сылдыан тыл эспитэ.

Ыһаах Сахабыт сиригэр тыйыс айылҕатыгар сөп түбэһэр. Аҕыс ыйдаах кыһыммыт кэнниттэн сайыны айхаллыыр, көр-нар тардар тоҕоостообун чэлгийэ үүммүт айылҕабыт бэйэтэ ирдир курдук. Историяҕа биллэринэн, Улуу Аҕа дойду сэриитин эрэ сағана үс сыл тохтоулла сылдыан баран, сэриигэ тосту уларытты кэнниттэн 1944 с. кыайыыны чугаһатар туһугар алгыстаах ыһаахтар ыһыллыбыттар. Ыһаах сүрүн үгэһинэн күн үгүкүүтэ — оһуохай буолар. Оһуохайдыт алгысчыты кытта ыһаах сүрүн дьонно. Ыһаахха кэлбит киһи оһуохайга кыттыһахтаах, ол билигин умнуллан эрэр, ордук оҕо, ыгчат бү үгэстэн тэйдэ. Ону өйдөтөн сөргүтүүххэ сөп.

Билигин ыһаах суолтатын аччатын, бытарытан, туох эр «корпоратив» курдук ыһар буолулар. Бу номнуо үгэскэ кубулуйда. Биһир улахан ыһаахха тэрилтэнэн дуу, аҕа ууһунан дуу туспа түһүлгөнөн мустан кыттар табыллыбат, хобдох курдук. Онон икки ыйы быһа субуллан ыһаахтыылар. Дьингэр, от үлэтэ сағаламмытын кэннэ ыһаах ыһыллыбат этэ. Онон, ыһаах саханы саха дэтэр, аан дойду культурнай нэһилиэстибэтинэн билиммит олонхобутун сэргэ, соҕотох духуобунай баайбыт, биһир сүрүн уратыбыт, аан дойдуга уһулччу көстүү буолар. Ол иһин 1992 с. ыһаах Сахабыт республикатын национальнай бырааһынньыгынан биллэриллибитэ уонна бэс ыйын 21 күнүгэр өрөбүл буолан бэлиэтэнэр.

Л. НОВГОРОВОДА

Ас-тангас халлаантан түспэт

САЙЫНҤЫ КЭМНЭ — ДЬАРЫКТААХ

Нам улууһун дьарыктаах буолуу киинигэр сылтан-сыл араас программалар олоххо кирирлэр. Быйыл үс саастарын туола илик оҕолоох дьахталлары эбии үөрэтэрэр программа үлэтин сағалаата. Уратыгы дьин бу программаҕа үс сааһын туола илик оҕолоох, уоп-

пускаҕа олоһор дьахталлар эмиэ кыттыахтарын сөп. Манна тэрилтэ үлэһиттэригэр сайаапка түһэриэн сөп эбэтэр үлэтэ суох дьахтар тэрилтэттэн үөрэнэн баран үлэҕэ кириэрин диэн мақтия суруктаах кэлэн сайабыллыа суруйар. Билигин номнуо иистэннэн уонна компь-

ютер операторын идэтигэр үөрэттэрэргэ дуоҕабар түһэрилиннэ. Аны «В» категориялаах суоппар идэтигэр сайаапка хомуйабыт. Уопсайа 19 үөрэх миэстэтэ көрүлүбүтэ.

Иккис программаны быйыл үөрэхтэрин бүтэрэр оҕолор сэргиттэрин сөп. Бу сылын аайы үлэлиир программа чэрчитинэн выпускниктар Нам улууһун тэрилтэлэригэр дуоҕабардаһан стажировка ааһаллар, атыннык эттэххэ, үлэҕэ уопут ыаллар, бэйэлэрин кыахта-

рын холоон көрөллөр. Былырын стажировкаҕа уопсайа 33 оҕо сылдыбыта, бухгалтер, специалист, сварщик, парикмахер, иистэннэн, инженер идэлэригэр үлэлэбиттэрэ, үгүстэрэ олохтоох үлэ булбуттара.

Онон олоһон хаалбакка, биһиги ыһар араас программаларбытыгар кыттыһыны ыларгытыгар ынырабыт.

Инна СИВЦЕВА,
дьарыктаах буолуу
киинин
специалиһа

И.Е. Винокуров
төрөөбүтэ 115 сылын
бэлиэтиир ыһаах

УЛУУ УБАЙБЫТ ААТЫНАН

Ааспыт нэдиэлэ саҕатыгар «Нам улууһа» МТ баһылыгын 1-кы солбуйааччыта Н.В. Слепцов «Биһир дойдубулаахпыт, уһулччулаах политической уонна государственной деятель И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 115 сылыгар аһаммыт улуус ыһаагар бэлэмнэни хаамыһын туһунан» боппуроска үбүлүйдээх ыһаагы тэрийэр улуустары комиссия мунһаһын ытта.

Бу мунһааха туох, хаһан, киминэн оһоһулуохтааҕа, булулуохтааҕа чуолкайданна, толоруу күнэ, ким эппиэттирэ ыйылынна. Тэрээһин хас биһирдир көрүгэр сирэй эппиэттээхтэр сыһарылыһылар. Дьаһалта салааларын, улуус тэрилтэлэрин салайааччыларыгар чопчу соруудаһар бэрилиннилэр. Ыһаагы үбүлэһин боппуростара чопчуланннылар.

Комиссия И.Е. Винокуровка аһаммыт улуус ыһаагын түмсүүлээхтик, тэрээһинээхтик, үрдүк таһымна ыһарга дьин быһаарда.

И. ИВАНОВ

„ЭНСИЭЛИГЭ“ СУРУТТАРДЫҤ ДУО?

Л.А. Степанова, Нам
сэл. олохтооҕо:

— Хаһаакка суруттарбытым. Улууһун хаһыатын олус сөбүлээн ааҕабын. Оҕолорбун хаһыаты ааҕарга сыһардым. Онон почта кэлэр күнэ буолла да, „Энсиэлигэр“ күүтүлэр. Былдыһа-таһа ааҕаллар, сонуну бэйэбэр кэпсээлэр. Мин санаабар, хаһаакка спорт сонуннара сииһили, ырытаһылан суруллубат. Ким кыайытын, хаһыс миэстэ буолбутун эрэ сырдатарыт. Бу толорута уонна итэҕэтигэр суох. Нэһиликтэр сонуннара интэриэһинэй эрээри, эмиэ перестроение, үкүстэр дьон аата буолар. Онон чопчу туох эрэ соботиены бэлиэтээн, ырытан суруйуҥ.

Кэпсэттэ
Л. УВАРОВСКАЯ

«Э сиэли» хаһаакка сибээс
отделениеларынан, обществен-
най сурутааччыларынан 2011
сыл иккис а арыгар сурутуу
бытыллар.

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

2011 сыл иккис аҕарыгар сурутуу
6 ыйга — 330 солк.,
3 ыйга — 165 солк.,
1 ыйга — 55 солк.

Хаһыат индексэ — 54889,
нэдиэлэҕэ иккитэ таһар.

СУРУТУУ - 2011

Хайдах олордугут, ыаллар?

Модут нэһилиэгэр 958 киһи олоор. Мантан 473 эр киһи, 485 дьахтар, 375 оҕо аабыллар. 329 ыал баарыттан, 220 толору, 109 толорута суохха киирэллэр. 20 соботоох ийэ, 3 соботоох аҕа, 53 оҕо дообо баар. 30-гар дьэри 66 эдэр ыал олоор. Бу курдук кэпсээннин саҕалыыр нэһилиэк баһылыгын солбуйааччы М.А. Суздальова. Мария Алексеевна социальнай боппуруостары сүрүннүүр, ол иһин кэпсэтибит нэһилиэниэ ахсааньттан, олобун таһымьттан сафаланна. 18 сааһыгар дьэри үстэн элбэх оҕолоох 37 ыал баар. Кинилэртэн сэттэ оҕолоох Аргунова Мария Алексеевна ааспыт сылга «Күн күбэй Ийэ» дьэн республикатааҕы бэлиэни ылар чиескэ тиксидитэ. Итиэннэ «Олорор дьэибитин тупсарыт» программанан бырайыак суруйан 150 тыһ. солк. суумалаах грант ылары ситиспиттэр. Ханна да буоларын курдук туруга суох ыаллар ахсааннара аччаабат. Ол гынан баран

сыах арыгар былааннаах. Баҕалахтары ууска уһуйар. Кинигтэн А.Ю. Христофоров быһах охсорго үөрэнэн, сакааһынан онорон атыһылыр буолбут. Туос маастара К.У. Кутукова, сиэлинэн иистэнэр Р.С. Ядрихинская олохтоохторун уонна улуус дьонун биһирэбиллэрин ылар таһымнаах дьарыктаахтар. Кинилэри сэргэ А.А. Куличкина, А.И. Сивцева туоһунан,

тиийдэрбит элбэҕи ааҕар киһи сайдар дьэн санааттан, почтаны быһа ааспаппыт. Модукка почта начальнигынан 2006 сылтан Е.Т. Макарова үлэтир. Хаһыат, сурунаал уо.да докумуоннар бириэмэтигэр хойутаабакка кэллэр эбит. Модуттар ханнык хаһыаттары ааҕалларын интэриэһиргэбиппит, маннайгы миэстэҕэ үөрүөхпүт иһин – «Энсиэли». Улуус хаһыатын 86

МОДУН МОДУТТАРГА

ыал суруттарбыт. Былырыын баччаҕа 82 эбит. Сыл иккис анарыгар, билингитэ 26 киһи суруттарбыт. Иккис миэстэҕэ –

«Кыым» — 75, үһүскэ – «Саха сирэ» - 32. Маны сэргэ кыралаан «Чуораанчык», «Кэскил», «Юность Севера» хаһыаттары суруттаран ааҕаллар эбит.

ХОМУС КУТТААХ ЫАЛ

Алта оҕолоох Мария Семеновна, Иван Иванович Гуляевтар чөл туруктаах, иллээх-эйэлээх дьэ кэргэттэртэн биридэстэрэ. Түөрт кыыс, икки уол оҕолорун сахалыы сүрэхтэбиптэр. Индилина, Сахайаана, Чэмелинэ, Эркин, Уруйдаана, Эрчим дьэн ааттары биэрэн, түөрт куппутун, сахалыы тыһыны бигэтик ингэринэн улааталларын түстэбиптэр. Түөрт улахан – оскуола дьэно. Төрөппүттэрин солбуллубат көмөлөһөөччүлэрэ. Кэтэх хаһайыстыбалаахтар. Уонча сылгы, ынах сүөһү көрөллөр. Түөрт ынар ынахтаахтар. Үүттэрин туттараллар, күннэ 20 кг таһааран эрэбит дьэн үөрэллэр. Сибииннэ иитэллэр, төрүөҕүн атыһылыллар. Кыралаан овуруот олордоллор. Манна барытыгар оҕолор илии-атах буолаллар. «Кыралаарын көрүмөн, үлэһиттэр» дьэн ийэлэрэ хайгыыр. Онон сүрүн дохоттарын хаһайыстыбаларыттан киллэриниллэр. Бал ийэтэ газоператор, аҕалара – таксист. Кинилэр: «Киһи олобун бэйэтэ онгостор. Онон барыта бэйэтигэр тутулукутаах. Сааһылаан, аттаран тэриннэххэ, санаабытын кыаллар. Билигин үлэһит киһи үйэтэ кэллэ дэһэллэр, онно сөбүлэһит», — дьэн бигэ санаалаахтар. Төрөппүттэр иккиэн элбэх оҕолоох дьэ кэргэнтэн иитиллэн тахсыбыт буоланнар, кыайгыас-хотугас, дохсун санаала-

сиэлинэн иистэнэр талааннаахтар. Мас уустара Н.И. Эверстов, В.В. Шергин сакааһынан остуол, олоппос, орон онорон атыһылыллар. Нэһилиэк, бүтүн улуус иһигэр тарбахха баттанар мас ууһа, уруһуйдугут, муус оҕоһук маастара В.А. Аргунов буолар. Кини араас таһымнаах үгүс конкурстарга кыттан нэһилиэгин, улуһун өрүү үрдүктүк ааттар. Тарбахтарыгар талааннаахтары сэргэ, спорт бу нэһилиэккэ уруккуттан инники күөһүнэ сылдьар. Саахыматчыт, уһун тыһынаах сүүрүүк, от охсооччу И.И. Васильев, нуруоттар икки ардыларынааҕы кылаастаах спорт маастара, тустуу тренерэ Е.Н. Алексеев, эдэр кэскиллээх спортсмен, тустууга РФ, хапсаҕайга СР спордун маастара, аан дойдуну

«Солнышко» лааҕырга

кинилэр кэтэх хаһайыстыбалаахтар, кыралаан да буоллар, овуруот олордон, эр дьон тутууга, быстах үлэлэргэ дуоҕабардаһан, Модут-Нам хайысханан тахсилан дьэ кэргэттэрин көрөн-истэн, иитэн олордоллор. Үлэтэ суох 31 ыал аабыллар. Дьарыктаах буолуу киһингэ 60 киһи учуокка турар. Былырыын алта, быйыл түөрт киһи ИП буолбуттар. Эр дьон дьобуус пилорама атыһылаһан, дьахталлар овуруот, сибииннэ ииттэн дьарыктарын саҕалабыттар. Былырыын 57 уһаайба түгэспиттэр, онон олохтоохтор, ордук ыччат дьэ туттан эрэр. Оттон кинилэр истэригэр үлэлээбэт, иһэн-аһаан, оҕолорун ситэ кербөт ыаллар эмиэ бааллар. «Тоҕо иһэбит?» — дьэтэххэ, «Үлэ суох», - дьэн мунатыйаллар үһү. Араас сүбэ-ама биэрэн, көмөлөһөн, эмтэтэ сатыллар. Сорохтор эмтэтиэхтэрин баар-баттар, бэйэбит билэбит дьэн аккаастанар да түбэлтэлэрэ бааллар. Нэһилиэккэ үс маҕаһыын үлэлиириттэн, биир арыгы, пийбэ атыһылыр. Бу маҕаһыын оҕо саадыттан чугас турарынан, миэстэтин уларытары туруорсаллар. Кыаллар буоллаҕына, арыгы атыһытын ончу бобор туһунан кэпсэтиилэр тахсаллар. Ол эрэри нэһилиэниэ сорох араангата арыгы атыһыта бобулуннаҕына, кистээн атыһылыр туочукалар элбэхтэрэ дьэн дьиксинэр. Бу курдук нэһилиэк дьаһалтата кыаҕа, тыла-өһөттиийэринэн барыларыгар көмөлөһөн олобу иилии-саҕалыы олоор.

түһүлгэлэрин призера Вадим Семенов — олохтоохтор, ыччат холобур онгостор бастын дьэно. Кинилэр модун модуттар дьэн тыл уос номоһуттан билигин да сүтэ илигин дакаастыыллар. Оттон спортивнай дьэ кэргэттэр Сандулиннар, Тереховтар бэйэлэрин холобурдарынан үгүс дьэн кэргэни чөл олоххо сирдириллэр.

Нэһилиэктерин исторياتын хомуйбуттара уонча сыл буолбут. Бу саас кинигэ бэчээттэнэригэр үп-харчы киирэрин ситиһэр иһин «Нэһилиэк күнүн» Намга тэрийэн хаһыаналарыгар 78 тыһ. солк. киллэрбиттэр. Маны тэгэ олохтоохтортон, ыалтан 1 тыһ. солк. көмөлөһүннэрэн 500 тыһ. солк. онорон аны күһүн бэчээккэ биэриэхтээхтэр. Бу улахан үлэни пед. үлэветерана Е.А. Лукчинова сүрүннүүр.

Модун нэһилиэгэр сэллик уустук балаһыаньылаах. Бу балаһыаньаны көннөрөр, ыарыһыны аҕыйатар сылтан бэһис сылын оҕолорго сайынныгы чэбдигирдэр лааҕыр үлэтир. Манна тубконтактаах оҕолор сылдьаллар. Анал чэбдигирдэр, эмиир программанан дьарыктаналлар. Сүрүн болдомто астарыгар үөллэригэр ууруллар. Аппаһыттан «Кымысчыт» хаһайыстыбаны (сал. Е.И. Стручкова) кытта дуоҕабардаһан күннэ 200 л кымыс иһэрдэллэр. Араас битэмииннэри сиэтэллэр уонна утах иһэрдэллэр. Сезон түмүгэр, күһүн контактаах оҕолору бэрэбиэркэлииллэр, онуоха көрдөрүүлэрэ тупсубут, ардыгар олох да сүһүт буолан үөрдэр эбит. Онон «Солнышко» сайынны-чэбдигирдэр лааҕыр көдүүһэ үгүс.

Улуус хайа да нэһилиэгэр

Гуляевтар дьэ кэргэн

ахтар. Итиэннэ биригэ төрөөбүттэриттэн күүс-көмө, өйөбүл күүһэ баара өрүү биллэр. Мария модуттарга – кийиит. Кини Өймөкөөнтөн төрүттээх. Оҕо сааһыттан хомустуурун олус сөбүлүүр эбит. Ол дьарыгын быраһпакка илдэ сылдьар. Орто кыһын хомустуурга уһуйбут. Ааспыт сыл кыһа биригэ үөрэнэр оҕолорун кытта хомуска оонньоон лауреат буолан үөрдүбүттэр.

Аҕыйах хонугунан (бэс ыйын 23-26 кк.) буолаары турар «Хомус аан дойду культууратын эйгэтигэр» дьэн хомус аан дойдутааҕы VII конгресс-фестивалын истэн Мария олус сэргээтэ. Баҕар, аһаҕас халлаан аһыгар дьүрүһүтэр тыһыынчанан хомусчут ортогугар кини хомуһа эмиз үйэлээх тапталы, олох кэртин туойан дьырылаатыа...

Л. УВАРОВСКАЯ

Үөрүүлээх түгэн

МАЙМАҒАҒА — САҒА ОСКУОЛА

Улуу убайбыт, Ытык киһибит Илья Егорович Винокуров төрөөбүтэ 115 сылын бэлиэтир өрөгөйдөөх үрүг тунах ыһах ыһыллаары турдаҕына, бэс ыйын 10 күнүгэр, Маймаҕа нэһилиэгэр биир үөрүүлээх, бэлиэ түгэн, оскуола-саад саҕа дьэитин аһыы тэрээһинэ буолла. Нэһилиэк күүтүүлээх күнүн бэлиэтэһэ, үөрүүнү үллэстэ улууспут, нэһилиэктер баһылыктара, оскуола-садтарын сэбиэдиссэйдэрэ тийгэ сырыттылар.

Норуот тойжукута, улуус Ытык киһитэ К.Н. Тихонов бар дьонун эбэрдэлээн, айхаллаан туран сизэри-туому тутуһан аал уоту оттон, дьэбэ киирии малааһынын амтаннаах аһын үрдүн охторон, айах тутан, уот иччититтэн, үрүг айылыртан көрдөстө, ааттаста. Ол кэнниттэн улуус баһылыгын 1-кы солбуйааччыта Н.В. Слепцов, улуус үөрэҕин управлениетын информационнай-методическай киһин сэбиэдиссэйэ М.М. Никитина, оскуолаҕа киириэн иннинээҕи саастаах оҕолору үөрэтигэ салаатын сэбиэдиссэйэ М.Г. Макарова, «Маймаҕа нэһилиэгэ» МТ баһылыга А.И. Егоров оскуола-саад үлэһиттэригэр, оскуола дьэитин тупсубут тутааччыларга, көхтөөх кыттыыны ылбыт нэһилиэк олохтоохторугар республика, улуус, нэһилиэк Бочуотунай грамоталарын, Махтал суруктарын, бэлэхтэрин туттартаатылар. М.М. Никитина оскуола саҕа дьэитэ аһылларынан сибээстэн СР үөрэҕин министрэ А.С. Владимиров оскуолаҕа начальнай кылаастар кабинеттарын уонна Нам улуһун үөрэҕин управлениетын начальнига В.Н. Дьяконова компьютер комплектарын биэрэр туһунан бирикээстэрин иһитиннэрдэ уонна сертификаттары оскуола директоругар А.Г. Дмитриевкэ туттарда.

Үөрүүгэ мустубут дьэно-сэргэни 25 сыллааҕыта манна аһылбыт оҕо саадын бастакы сэбиэдиссэйэ Мария Николаевна Заровняева уонна начальнай оскуола дьэитин тутуу туһунан идеяны көтөҕөн үлэлэһэн испит Маймаҕа урукку баһылыга Данил Данилович Пахомов истинник-иһирэхтик эбэрдэлээтилэр уонна нэһилиэк сайдарын туһугар түмсэн, өссө көхтөөхтүк үлэлииллэригэр ынгырдылар, дьолу-соргуну баҕардылар.

Бу үөрүүнү «Күрүлчээнэ» оҕо, ырыа ансамбла, республикаҕа биллэн эрэр эдэр ырыаһыттар Вана Трофимов, Болдума уонна Маймаҕа, Хатырык талааннаах, ырыаһыт оҕолоро бэртээхэй ырыаларынан үрдэттилэр, бэлиэ түгэн кыттыылаахтарын сэргэхситтилэр.

Бу бэртээхэй оскуола улуус, нэһилиэк дьаһалталарын тэрээһиннэринэн, үбүлээһиннэринэн олох кылгас кэмгэ, баара-суоҕа 3 ый иннинэн тутулан үлэҕэ киирдэ. Тутууга генеральной подраччыгынан Петр Кустурович Слепцов ылсан үлэлэбэт. Тутааччылар биригээдэлэрин Егор Васильевич Аманатов салайан үлэлэспит. Барыта манна 2,5 мөл. солк. суумалаах тутар-монтажтыыр үлэ толоруллубут. Оскуола ис-тас онгоһуута олус тупсаҕай, түннүктэрэ стеклопакетынан онгоһуллубут.

Нэһилиэк общественоһа ытытыллыбыт бары субуотунньуктарга ис дууһаларынан ылыннан көхтөөхтүк кыттыбыттар. Онон «бу тутуу норуот күүһүнэн ытытылына» дьэн дьон-сэргэ үөрэ-көтө, астына кэпсиир. Кырдык да, дьон туруннаҕына, ылкыстаҕына туох кыайтарыа суоҕай...

И. ИВАНОВ

Киэн туттар дьоммут — биир дойдулаахтарбыт

ВОЛГАҒА ХОМУҢУ ДЬИЭРЭТЭН

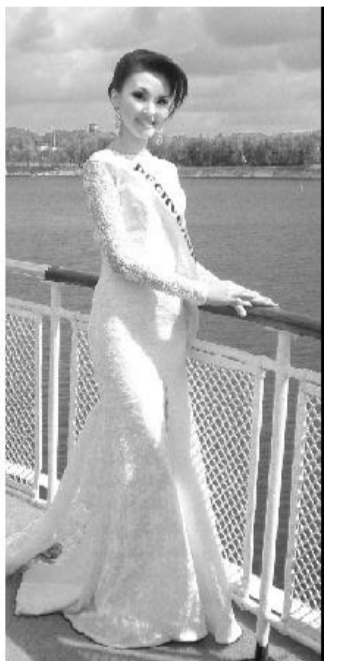
Биһиги хаһыаппытыгар 1 Хомустаахтан төрүттээх Яна Нюргуова — «Миссис Якутия-2011» конкурс кыайыһылааҕын туһунан суруйбуппуг. Кини соторутааҕыта, ыам ыйын 25-28 күннэригэр Москваҕа буолбут «Миссис Россия-2011» конкурска ситиһиилээхтик кыттан кэлбитин туһунан ийэтэ Аргунова Александра Дмитриевна үөрүүтүн үллэстэн кэпсээтэ.

Бу үрдүк таһымнаах конкурска Россия араас мунуктарыттан 30 кырасаабысса кэлбит. Янаттан ураты бары нууччалар эбит. Саха сириттэн иккиэлэр, «1 вице-миссис Якутия» титуллаах Наталья Тимофеева эмиэ кыттыбыт. 4 күннээх конкурс «Цезарь» теплоходка Волганан уста сылдьан ытытыллыбыт, биир түһүмэҕэ — киэһээни былааччылаах — быллыгы Углич куоракка ЗАГС дьыбарыаһыгар буолбут.

Биһиги кыыспыт Яна Сахатын сирин чистээхтик көмүскэбип. Ол курдук «Королева бала» ааттаммыт, талаанын көрдөрөр айар конкурска «Дьэ-эрэй, дьэ-эрэй, хомус!» дьэн ырыаны ыллаан, хомуска оонньоон көрөөччүлэр куттарын тупсубут. Түмүгэр уон иһигэр киирэн финалга тахсан саха кэрэ кыргыттарыгар үгэс буолбут «Гран-при по национальному костюму» ылбыт. Саха таһаһын модельер Августина Филиппова биэрбит. Ону таһынан икки киэһээни былааччыһы тиктэрибит, олортон биридэстэрин 1 Хомустаах музыкальнай оскуолатыгар үлэлиир уран тарбахтаах А.К. Константинова тикпит. Оттон стилиһинэн Намтан Егор Данилов барсан улаханник көмөлөспүт.

Яна бу бүтүн Россия конкурсугар баран саха кэрэ дьахталларынын, ийэлэрин дьонунук көрдөрбүтүгэр, үрдүктүк ааттаппытыгар өгөлөөх дьонго, куруук өйүүр кэргэнигэр Егор Нюргуоскова, аймактарыгар, төрөөбүт улуһун, Хомустаах бастакы, Үөдэй нэһилиэктерин салалтатыгар, дьонугар-сэргэтигэр, тэрилтэлэригэр истин махтаһын тиэрдэр.

Л. НОВГОРОВА

П.П. Ядрихинской-Бэдьээлэ төрөөбүтэ 110 сылыгар

2011 сыл — улууска И.Е. Винокуров сыла

НОРУОТ ОЛОБУН ТОЙУКСУТА

Норуоттан тахсыбыт талааннаах тойуксут, олонхоһут П.П. Ядрихинской-Бэдьээлэ уус-уран тыл баайын-сүмэтин бэйэтигэр ингэринэн, ону байытан ырыа-тойук айбыта. Кини бэчээккэ аан ба-стаан тахсыбыт, норуот бастын айымньытын быһытынан 6-с кылаас хрестоматиятыгар киирбит тойуга «Тарафана сайылык» (1938 сыллаахха бэйэтин тылыттан П.Н. Попов суруйбута). Маннык чулуу ырыаны айан, өссө ити иннигэр импровизатор-ырыаһыт быһы-тынынан ССРС Суруйааччыларын союзун чилиэнинэн ылыллыбыта.

Прокопий Ядрихинской икки биллэр ырыаларын сэрии тема-тыгар анаабыта. Маннайгы айымньыта «Өстөөх өлөр мөксүүтэ» 1945 с. Аҕа дойдуну көмүскүүү сэрии туһунан «Кырдык кыайар» («Саха ырыаһыттарын айымньылары») дьон хомурунньукка Дьокуускай куоракка бэчээттэммитэ, онтон кэнники «Саха фольклора» дьон хомурунньукка киирбитэ. Иккис «Өрөгөйбүт үрдээтэ» дьон ыры-ата буолар (ырыаһыт тылыттан В.И. Никитин 1959 с. суруйбута).

*... Төрөөбүт үйэ сирим бараксан,
Кэрэмэс кэскилин кэймээри,
Килбиэн, кэрэ ньуурун киртитээри,
Гитлер сизхсит сэриинэн
Түлэй түүн уоран киирбитэ...
Онуоха, доолу туппун норуотум
Олоһун-доолун көмүскэммитэ,
Кыайыылаах Кыһыл Армиям
Бухатыыр модун күүстэммитэ,
Фашист халабыр баандатын үрдүгэр
Дарбааннаах этиңим саалыдыта,
Өлөр-тиллэр өлөрсүү үөдүүдүтэ
Өстөөх өнөх хааныгар сууммута...*

Прокопий Ядрихинской кэлин сылларга ордук айымньылаах-тык үлэлиир. Дойдуга тахсар, дьон-сэргэ билиитигэр, өйүгэр-сана-атыгар киирэр сонуннары, чаччылары ырыаһыт тутта сөрөөн хо-һуйар.

«Тарафана бостуугун ырыатыгар» (ырыаһыт тылыттан В.И. Ни-китин 1962 с. суруйбута) үлүскэннээх, үрдүккэ тардыһылаах үлэ үөрүүтүн, дьоллоох дойдутун, бииргэ үлэлиир дьонун-сэргэтин туйуар. Ити кэмнэргэ ыанньыксыт, Социалистическай үлэ Геройа Надежда Заграда суруга «Правдага» бэчээттэнэн бүйтүүн норуот дьүүлүгэр турбута. Бу туһунан Прокопий Ядрихинской маннык туйубута:

*Согуруу дойдуттан,
Үйүлаах Украинаттан,
Дойдум дворуойуттан
Надежда Заградаттан
Сонуннаах аххан сурук
Сүһүгүруу ойон кэлэ,
Түйгүн, дворуой эмээхсин
Дьонцо, норуокка туһаайан,
Субас, майгы туһунан
Эңкил итээс чааһынан,
Этиэгин эттэ диибин,
Бэйэм бэркэ биһирийдим,
Авраһын таба таайда,
Саамай сөпкө саңарда...*

Прокопий Ядрихинской бу ырыата таһаарылаах, күүстээх үлэҕэ ынырар сүрэхтээх, сайаҕас үлэһит холобурун батыһарга угуй-ар тылларынан түмүктэнэр.

Үлэни, колхоз производствотын, үлэһит дьону туйубут айым-ньыларынан буолаалар: «Артыал ала саадыһайа», «Ньургун трактор», «Колхозтаах Дуомуна», «Бөрөлөөх арыы күһүнгүтэ» (бу той-уктары барыларын ырыаһыт тылыттан В.И. Никитин суруйбута).

«Колхозтаах Дуомуна» айымньы героина чопчу прототиба суох, колхозтаах дьахталлары хомуйан көрдөрөр уобарастааһын кур-дук сыаналыахха сөп.

*Дьүө-дүө,
Дьүө-дүө!
Түйгүн, түйгүн Дуомуна,
Холкуостаах Дуомуна,
Уонунан үһүн сылларга
Сүүһүнэн ньирэйдэ иитэлээн,
Ого курдук дүөдүйдээн,
Доготторуттан чордойдо,
Уһулччу бастаата...*

Кыһамнылаах, бастын үлэһит бочуоттанара, чиэскэ тиксэрэ бу ырыага итэҕэтиллээхтик көстөр.

Прокопий Ядрихинской кэрэхсэбиллээх уларыһылылары, олохо-буолар түбэлтэлэри сонно тутта хоһуйан ырыа айа охсоро. Ол курдук: «Итии сүрэх тэптин, Эйэ күнэ тыктын» (Саха сирин су-руйааччыларын 5 сьеһэ аһыллытыгар), «Уруй, күндү ыалдыт-тарга» (Намга ытыллыбыт республиканскай сүлүөт делегатта-рыгар), «Нам оскуолатын 100 сыла туолуутунан уруйдуубун», «Юби-лейы уруйдуубун» (Өктөөп 50 сылыгар), «Партия XXV сьеһин айхаллыбын», «Улуу Ленин төрөөбүт күнүн уруйдуубун» у.д.а.

П.П. Ядрихинской-Бэдьээлэ алта уонтан тахса сыл устатыгар чурор куолаһынан, имигэс тылыннан-өһүнэн ыллаан-туойан, олон-холоон бэйэтин норуотун күндүлээбитэ.

Раиса НИКИТИНА,
педагогическай үлэ ветерана

Илья Егорович Винокуров биир хаартыскаҕа Хатырыктан төрүттээх биир дойдулааһын Илья Николаевич Прядезниковы кытта түспүтүн хас да кинигэҕэ көрбүтүм ээрэри ханна уонна ханан түспүтүн туһунан чопчу суруйбатах этилэр. Онон бу туһунан сырдатар санаалаах суруйабын.

Былырын бэс ыйын 2 күнүгэр М.К. Аммосов аатын сүгэр Саха республикатын государственно-нын историятын республикатаады музейыгар И.Н. Прядезников 125 сылын бэлэтиир обществен-ность үөрүүлээх мунһаҕа буолан аасыта. Оно бэлэмнэнэ сылдьан Аллараа Бэстээххэ И.Н. Прядезников сизэ Илья Иннокентьевич Прядезников олоорун билэн, дьизитигэр тийэн быыстапкаҕа туруораары эһэтэ туһаммыт тэриллэрин кытта икки блокноту ылан кэлбитим. Бу, 1927 сыллаахха бэйэтин илиитинэн суруйбут блокноттарыгар Илья Николаевич хайа эрэ Ильяны бэрт чугастык, быраатын курдук Илья дьон судургутук ааттыыр уонна Москвадан кинини кытта бииргэ айаннаан кэлбитин туһунан суруйбут этэ. Үөрэтэн көрөн баран Винокуров Илья Егорович эбит дьон быһаар-бытым. И.Е. Винокуров Булунна үлэлиин сылдьан партия обкомун быһаарытынан 1926 сыл күһүнүгэр уезтар партийнай үлэһиттэрин курстарыгар командировкаланан үөрэммитэ. 1927 сыл сааһыгар үөрэтин түмүктүү сылдьара, онно Москваҕа баар этэ.

Онтон САСР Кини Ситэриилээх Комитетын Президиумун чилиэнэ Прядезников И.Н. Москваҕа республикабыт аатыттан Советтар XIII-с Бүтүн Россиятаады съезтигэр уонна IV-с Бүтүн Союз-таады съезтигэр делегатынан талыллан барбыта. Дьокуускайтан Москваҕа айанын бастакы блок-нотугар сиһилии содус суруйбут, ол кэмнээҕи суол-иис хайдаһын историяҕа кырдыктаахтык көрдөрбүт (44 страницалаах бастакы блокноттан олус кылгатын саҕаланьытын эрэ, ол кэми биллин-нэр дьон, хайдах суруйбутунан киллэрдим):

«Я выехал из Якутска в Москву утром 15 марта 1927 года в качестве делегата на 13 Всероссийский и IV Всесоюзный съезды Советов. В то же время, имел командировку от правления с/х предприятия «Салтабыл» для личного доклада Россельхозбанку о работе общества и для возбуждения раз-

была от Тойон-Ары до ст. Не-вер или иначе Ларинское, где железная дорога, не очень пло-хая, только с ухабинами, час-тыми подъемами и спусками, дорога вследствие частого про-хождения грузов накренилась, везде раскаты. Снег очень глу-бокий. В одном месте, ища стой-бище ороchonской станции, свер-

гредит. Трамвай за трамваем, гудят автомобили. Несколько ошеломлен. Наконец, извозчик остановился и говорит «приеха-ли», вижу небольшой дом. У во-рот что-то блестит. Подхожу и читаю на небольшой пластинке «Якутское представительство». Рад бесконечно. Сюю извозчи-ку 3 р. и, забрав ящик, спешу в

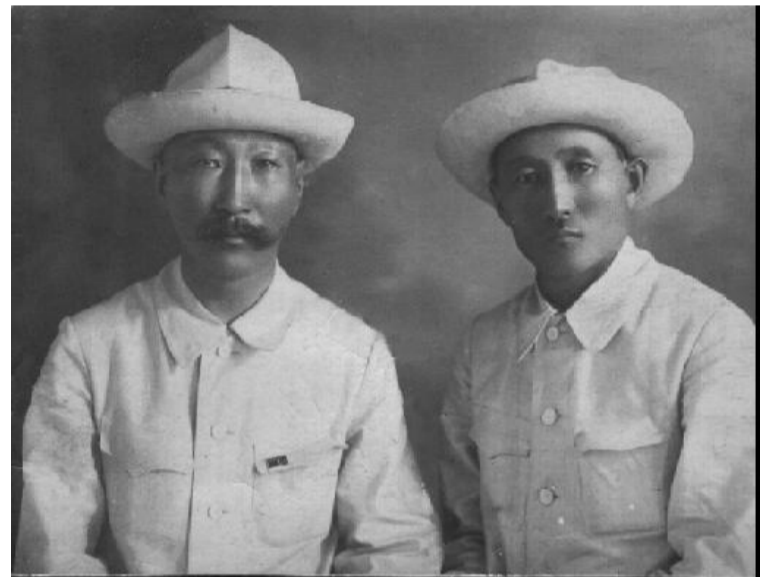
И.Е. ВИНОКУРОВ БИИР ХААРТЫСКАТЫН ТУҢУНАН

ного рода ходатайств перед бан-ками.

Выехал из Якутска один с почтой. Донской С.И., директор Якутторга, сначала хотел ехать вместе, потом испугался труд-ностей дороги через Алдан и решил днем позже ехать по Лене. До станции Тойон Ары ехал с сотрудином ГРУ, а с Тойон Ары занимал одну одну подводу, ибо почта через Алдан оказалась всего один чемодан. Спутником моим был предста-витель отделения Госбанка Ми-хайлов, б. пом. директора Якут-торга. Ехали на лошадах и оле-нях, днем и ночью.

19 числа приехали в город Томмот. Он построен на берегу реки Алдан. Место довольно красивое, сосновый лес. Домов около 30. Дома все новые, есть и приличные большие дома, как исполком, отделение банка и т.д. Пообедав у Михайлова, по-ехал дальше. На другой день ут-ром... 20 ч. приехал в Незамет-ное... В 10 часов вечера выехал почтой без почтальона, с одним ямщиком. Проехав немного, обогнали одного русского, кото-рый стал кричать, махая ру-кой. Вскорости ямщик остано-вился поправить упряжь оле-ней. Русский догнал, стал говорить мне, что он идет к сво-ей больной жене с маленькими детьми, которая находится в больнице в с. Ларинское, куда ехал и я. По его просьбе я пере-вел его слова ямщику, и он за 3 руб. повез его до следующей станции. И, такон плата на стан-циях по 3-4-5 рублей, проехал со мной несколько станций за 3 дня. Потом, на какой-то стан-ции подкупил ямщика и тот на следующей станции не выдал его. Таким образом, до ст. «Якут» два станка проехал без препон, как пассажир почты. На стан-ции заведующий отделением придрался к нему, мой товарищ исчез, был составлен протокол отом, что содержатель станций (по контракту станция взяло одно лицо, а потом передало станции другим) везет с почтой постороннее лицо. Что случилось с ним — не знаю.

Поехал один дальше: везли на оленях ороchonы, тунгусы Амура. По якутски не знают, плохо говорят по-русски. Ямщи-ков угощал спиртом, они везли меня все время шибко быстро. Раза два опрокидывался с нар-той на раскатах. Вообще дорога

нули с дороги по оленьим сле-дам, лошади провалились в снег по брюхо и не смогли вылезти. Пришлось распрячь их и пойти пешком. Не так далеко нашли станцию, откуда поехали за по-чтой и моим багажом.

Оказывается ороchonы жи-вут в палатках и кочуют с мес-та на место, гоняясь за оленьим кормом. У них в палатке желе-зные печи, трубы которой про-ходят наружу у входного отвер-стия, и я с неприязнью, выходя из палатки, несколько раз об-жег руки о раскаленную трубу. Ороchonы живут как наши тун-гусы, только видимо зажиточ-нее наших.

Кини Москваҕа 20 күнүнэн айаннаан тийэр. Кэлэрин биир дойдулаахтар, олинигэр И.Е. Винокуров, билэн олобуруттар эбит, урут сылдьа илик куора-тыгар кэлиитин туһунан ман-нык суруйар: «8 часов вечера 3 апреля. Вокзал — громадней-шее здание. Бесконечная толпа народа. Уйма извозчиков. Жду кого-нибудь из Якутского пред-ставительства. Никого не ви-дать. Прохожу мимо вокзала, тут насили на меня извозчики, кругом раздается: «Я везу! Я везу». Один молодой парень по-дойдя ко мне говорит: «Вы еде-те в Якутпредставительство?» и забирает мой ящик. Я в недо-умении... парень идет и говорит: «Мой конь тут совсем близко, N 127, знаю Якутское предст-авительство». Поневоле иду за ним и сажусь в тележку. Везет меня между громадными домов. Движение отчаянное. Мостовая

дом.

Спустился в подвальный, откуда поднялся вверх и... по-пал на собрание, застал всех земляков, оказывается сегод-няшний доклад о происхожде-нии якутов (Гаврил Васильевич Ксенофонтов). Было очень при-ятно видеть всех своих людей. Ильи не оказалось, он был ча-сов в 6 на вокзале и, узнав, что поезд идет с опозданием, вер-нулся обратно и вновь поехал встречать меня и разъехался. Он пришел в скорости. Ребята разошлись. Я перешел в комна-ты Ив. Никол. Винокурова (на-шего представителя). За чаем поговорили с ним о Якутске, по-том пошли с Ильей в гостиницу «Рига», рядом с представитель-ством, где взял номер за 5 р. Оказывается Илья запас 1 б. водки, 1 б. портвейна и закуску. Вскорости пришел Бонифатий Григ. Слепцов. Заказали горя-чую закуску. За разговором бу-тылки распили, между прочим Бонифатий выпил немного только портвейна и в скорости ушел. Илья остался ночевать у меня.

На другой день пошли в представительство. Иван Нико-лаевич, поговорив по телефону, сказал мне, что делегаты пока останавливаются в 3-м доме Со-ветов Союза. С Ильей поехали на трамвае туда, находящемся по улице представительства (Садово-Спаская).

А.В. КИРИЛЛИН
(Салгыта кэлэр
нүөлүргэ бэчээттэнэ)

ҮРҮН ХАЛААТТААХ ААНЬАЛ

Улдуустаағы поликлиника иһинэн 2003 сылтан күнүскү стационар отделениета арыллан барыбыт доруобуйабыт туһугар үлэли-хамсы оморор. Онуоха улахан оруолу, биллэн турар, эмтиир быраастар ылаалар. Кинилэр ортолоругар сизстэрэ Л. Н. Протопопова (**хаартыскаға**) биир дьонун мистэбэ сылдыар. Людмила Николаевна стационар арыллыабыттан сизстэрэлиир. Онон ахсыс сылын, кыһын сарсыарда тобустан, сайын афис чаастан ыарыһахтарын өрүү эйбэс мичээринэн, ураты истиг сыһыанынан көрсөн, сымнаҕас, сылаас илиитинэн тутан-хабан кыһамныһаахтык эмтиир-томтуур. Күннэтэ төһө да былааны таһынан ноһоруусканы сүктэр ыксаабакка, ыгылыбакка, ыарыһахтарга барыларыгар биир эйбэс сыһыны бэлэктээн үтүөрэллэригэр олук уурсар. Элбэх сагата суох эрээри, наһыл куолаһынан оруннаағы сүбэлэтэбинэ-амалаатагына аматыйбыкка дылы буолабын. Онуоха быраас эминэн эрэ буолбакка, тылынан-өһүнэн эмтиэхтээх дин этии Людмилаға эмиэ сөп түбэһэр курдук. Оннук эйбэс, ис иһиттэн сылааһынан илгийэ сылдыар ураты айылгылаах сизстэрэ. Бу этиини кытта киниэхэ эмтэммит дьон-сэргэ сөбүлэһиэхтэрэ дии саныбын. Ол иһин кини ыарыһахтар иһирэх махталларын ылыан ылар.

Людмила Николаевна 2 Хомуस्ताхтан төрүттээх. 1991 сыллаахха Новосибирскайдаағы медицинскэй училищени бүтэриэбиттэн, талан ылбыт идэтигэр толору бэринилээхтик үлэли сылдыар. Дьону эмтээбит-томтообут ыстааһа сүүрбэ сылга чуһааата. Кини үс оҕо күн күбэй ийэтэ, тапталаах кэргэн, маанылаах хаһаайка.

Маньык үрүҥ халааттаах ааньаллар, дьон-сэргэ махталын ылар эмчиттэр элбэтиннэр, эдэрдэр кинилэртэн үөрэнэн үтүө аакка дьулустуннар.

Л. УВАРОВСКАЯ

БИҢИГИ ТААНЬАБЫТ

Кини Өлүөнэ, Алдан өрүстэр ыпсыларыгар Арбын дин сиргэ колхозтаах Бугаев Тимофей, Мария дьыэ кэргэттэригэр 7-с оҕонон күн сирин көрбүтэ. Тааньа кыра сааһыттан эмчит буолар баҕалааҕа. Икки эдьийидэрэ учуутал идэтин ылбыттарын батыспатаҕа.

Оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан үчүгэй үөрэбинэн, общественнай үлэбэ көхтөөхтүк кыттарынан хайҕанара. Үөрэбэр үчүгэй буолан, атын оҕолорго холобур буолара. Арбын ситэтэ суох орто оскуолатын бүтэрэн баран, салгыы Көбөкөн орто оскуолатыгар 9-10-с кылаастарга интернакка оморон үөрэммитэ. 1986 с. орто оскуолатын үчүгэйдик бүтэрэн, аттестатын туппутунан Көбөкөн совхоз Арбынааҕы биригээдэтигэр 2 сыл ыаньыксыттаабыта. Бу даҕаны үлэтигэр өрүү инники сылдыбыта. Сыллааҕы былаанын толорон, харчынан, Бочуотунай грамотанан наһараадаламмыта.

1988 с. үчүгэй характеристика ылан, кыра сааһыттан ыра онгостубут баҕатын толорон Дьокунускайдаағы медуцилищени экзаменнарын барытын 4-5 сыаналарга туттаран студент үрдүк аатын сүкпүтэ. Үөрэххэ олус дьулурдааҕа. Семестрда 4-5 сыаналарга туттаран иһэрэ, онон училище бастын үөрэнээччитэ ааты сүгэрэ.

1991 с. государственнай экзаменнарын барытын «5» сыаналарга туттаран, үөрэбин соботуун «кыһыл дипломуна» бүтэрэр. Училище дирекцията үрдүк үөрэххэ киирээригэр маҕиэ сурук билбитин ылбакка, Намыгар тахсан Түбэ нэһилиэгэр 3 сыл фельдшеринэн ананан үлэлиир. Үөрэххэ ылбыт билиитин олоххо ситиһилээхтик туһанан, билиитэ-көрүүтэ кэнгэн бар дьон махталын ылар.

Ити кэнниттэн биер сыл Намнааҕы хирургическай отделениета сизстэрэнэн үлэлээн баран, медфакультет бэлэмнэни курсугар 1995-96 сс. үөрэнэр. Кирии экзаменнарын эмиэ үчүгэйдик туттаран студент буолар. 2001 с. Саха государственнай университетин медфакультетин эмиэ «кыһыл дипломуна» бүтэрэн, аны 2 сыл клиникескай ординатураҕа үөрэнэр. Бу үөрэбин үчүгэйдик бүтэрэн үрдүк категориялаах быраас буолан куорат клиникескай балыһынаҕыгар инфекционнай отделениетыгар бырааһынан үлэлиир. Бу үлэли сылдьан научнай үлэһэн дьарыктанан барар. Санкт-Петербург меакадемиятыгар «Характеристика печеночного рака при хроническом вирусном гепатите» дин темаҕа диссертация суруйар. 2010 с. алтынньы 14 күнүгэр кандидатскай диссертациятын ситиһилээхтик көмүскээн медицинскэй наука кандидата буолар. Татьяна Тимофеевна билигин да сөбүлүүр үлэтигэр ситиһилээхтик үлэли-хамсы сылдыар.

Биһиги кыыспыт Тая Арбынтан үрдүк үөрэхтээх быраас идэтин икки киниэн ылбытыттан сүрдээбин үөрэбит. Бастакы үрдүк үөрэхтээх Иванов Павел Иннокентьевич буолар.

Онон, дойдум дьону, Тая үрдүк ситиһитинэн киэн туттун, инникитин салгыы үөрэнэн, доктор буоларыгар баҕарыабын.

Лаврентий ЖИРКОВ
Харыйалаах

Мин эдэр эрдэхпиттэн өлөр өлүү араарыар дылы дьүөгөлэспит дьүөгөм Николаева Нина Егоровна биһиги кэккэбиттэн туораабыта иккис сыла буолла. Үлэ, сцена ветерана, уһун сылларга Үөдэй учаастактаағы балыһынаҕыгар үтүө суобастаахтык үлэлээбит, ийэ, эбээ, кэргэн, дьүөгө быһыытынан кэрэ киһи этэ. Өлүөн эрэннинэ үлэлээбит балыһынаҕыгар туһунан нэһилиэтин исторياتыгар киллэртэргэр сыаллаах ахтыы суруйуом этэ диэбит. Суруйбут эбит уонна, тоҕо эрэ, кимиэхэ да тиксэртэҕэ, арааһа, ыалдьан хаалбыта буолуо.

тоон турбакка түһүнэн кэбиһэрибит, бүтэрэн-оһорон иһэрибит. Оччотооҕу кэмгэ ити барыта буолуохтаабын курдук сирэ быһыытынан буолара. Үөрэ-көтө, эйэлээхтик, түмсүүлээхтик үлэлээтэххэ туох барыта кыайтаран иһэрэ.

1979 с. бырааһынан саҕа үөрэбин бүтэрэн Елена Афанасьева Кондакова кэлэн Үөдэй учаастактаағы балыһынаҕыгар сөбүдэссэйинэн аанаммыта. Бу кэмгэ биһиги балыһынабыт үлэтэ тосту тупсубута. Елена Афанасьева сүрдээх киэн билиилээх специалист, дьобурдах салайааччы быһыытынан биһиги дирин убаастабылбытын

сияҕа оморобун. 7 оҕолообум ыал буолан 10-тан тахса сизннээхпин. Биер баҕам — бу биһиги Үөдэй балыһынаҕыгар амбулаторията сылын аайы халаан уутугар барарынан, саҕа балыһа, амбулатория Үөдэй бөһүөлөгүгэр сотору тутуллан күндээрин, мин сизннэрим ол балыһынаҕы илэ харахтарынан көрүүхтэрэ, эмтэниэхтэрэ дин ымыы онгостубун уонна оннук буолуо даҕаны дин эрэнэбин, итэҕэйэбин.

Н.Е. НИКОЛАЕВА

«СҮРЭХТЭР ИҢЭРЭ СЫЛДЬАБЫН»

Ону кэргэнэ бу күнүгэрэ булан ылан, «маны хайыбыт, хаһыакка биэрдэххэ таһаарыахтара дуо?» дин миэхэ кэлэн сүбэлэтэ сырытта. Бу дьүөгөм кимиэхэ да эппэккэ хаалбыт тигэх баҕа санаатын суруйбутун сөбүлээн аахпыт «Энсиэли» хаһыатыгар бар дьонун билиитигэр таһаарыахтык дин эрэнэн көрдөһөбүн.

З.И. ЕГОРОВА

Үөдэй учаастактаағы балыһынаҕа 1972 сыллаахха аһыллыбыта. Бу балыһынаҕа мин 1974 с. алтынньы 1 күнүттэн 1985 с. диэри кочегарынан үлэлээбитим. Котельнайынан таас чоҕунан оттулорур диэри оһохтору маһынан оттор этибит. Маһы эрбээһин, хайытыы, таһы барыта кочегар үлэтэ этэ. Онтон салгыы балыһынаҕа завхоһунан уурайахтар диэри үлэлээбитим. 1974 с. сөбүдэссэйинэн быраас Галина Дмитриевна Колодезниковна этэ. Фельдшер-акушерканан Кондакова Екатерина Иннокентьевна үлэлээбитэ. Медсизстэрэлэринэн Алдан медуцилищени саҕа бүтэрбит эдэр кыргыттар кэлбиттэрэ. Рябова Л., Смоляк Валентина Прокопьевна диннэри өйдүүбүн. Бу кэмгэ санитаркаларынан Алексеева Вера Даниловна, поварынан Эверстова Акулина Дмитриевна үлэлээбиттэрэ, кэлин поварынан Заболоцкая Мария Алексеевна үлэлээбитэ.

Наһаа эйэлээх, актыыбынай коллектив этибит, нэһилиэккэ ыбытыллар коммунистическай суботунньуктарга, балыһа коллектива биер сүрүн күүс этибит, маны таһынан бэйэбитигэр, балыһынаҕа өрөмүөнгө, ыраастааһын үлэтигэр бары күргүөмүнэн тахсан сотору-сотору суботунньуктуур этибит. Оччотооҕу кэми билигин куһаҕанын эрэ хостууллар да сөбүдэссэй былаас кэмигэр дьон сүрдээх түмсүүлээх, барыга бары көхтөөх этэ. Сарсынны күнүгэр эрэллээх, үөрэ-көтө үлэлиир, дьоллоох олохтоох, бэйэ-бэйэтигэр ураты истин сыһыаннаах, тус үлэтигэр алдырай бэринилээх этибит. Биһиги балыһынаҕыгар саас хортуоппуй омордон, күһүн бары онтукабытын хостоон, ыарыһахтарбытын кыһыны быһа хортуоппуйунан аһатарбыт. Сайын балыһа үлэһиттэрэ субуота, өрөбүл аайы бэйэбит Үөдэйбит совхоһун отчуттарыгар суботунньуктаан көмөлөһөр этибит. Ол иһин балыһа этинэн, үүтүнөн тиһигин быспакка хаачылылар этэ. Биһиги бэйэбит үлэһиттэрбит уопускаҕа бардахтарына, эбэтэр ыалдьар түбэлтэлэригэр куораттан үлэһит көрдөмөккө бэйэ-бэйэбитин солбуйсарбыт. Оннооҕор капитальнай өрөмүөһүнэ бэйэбит күүспүтүнэн ытарбыт. Кимиэхэ да сэлээннэммэккэ, анал үлэһиттэри күүтэн даххаһыан оморбокко хайа сатырыбытынан, күүспүт тиийэринэн, тох-

1974 с. Үөдэй балыһынаҕыгар кочегардара, хаһаастан иккис - Н.Е. Николаева

ылбыта. Кини салайытынан биһиги учаастактаағы балыһынабыт оройуонга социалистическай күрэхтэһиигэ үчүгэй үлэбитинэн 4 сыл субуруччу бастакы миэстэни ылбыһпыт, тыа сиринээҕи балыһына хайдах туркутаах үлэлээрин-хамнастаабын чабылхайдык көрдөрөр. Мин 1985 с. Охлопков Степан Павловичтан завхоз үлэтин туппутум.

1978 сыл улахан уолум Алексей Дмитриевич Николаев орто оскуоланы бүтэрэн 2 сыл «Нам» совхозка автодойкаҕа операторынан үлэлээбитэ. Манна ситиһилээхтик үлэли сырытыабына, биһиги бырааспыт Кондакова Е.А., фельдшербит Кондакова Е.И. кинини үлэтигэр кыһамныһааһын сөбүлээн, балыһынаҕа санитарынан ыгыран ылбыттара. Биһиги балыһынабытыгар 1984 сылга диэри сүрдээх үчүгэйдик үлэли сылдьан быраас Кондакова Е.А. сүбэтинэн Алданнааҕы медуцилищени үөрэнэр барбыта. Алексей 1987 с. үөрэбин ситиһилээхтик бүтэрэн, Нам улдуустаағы балыһынаҕыгар хирургическай отделениета медбыраагынан үлэбэ киирбитэ. Оччотооҕу улус кылаабынай бырааһа Белых Владимир Андреевич этэ. Кини Алексейы таба көрөн медицина салаатыгар ситиһилээхтик үлэли сылдьарыгар, үчүгэй медицинскэй үөрэхтээх специалист буоларыгар сүбэ-ама буолан, эмтиир эйгэбэ олобун анырыгар көмөтирэх буолбуттарыгар мунгура суох махтанабын. Кинилэр сырдык мөссүөнүнэн сүрэхтэр дирин убаастабылы кытта ингэрэ сылдыбын.

Салайааччыларбар Үөдэй учаастактаағы балыһынаҕыгар оччотооҕу сөбүдэссэйигэр быраас Е.А. Кондаковаҕа, улус оччотооҕу кылаабынай бырааһыгар В.А. Белых улахан уолбун Алексейы таба көрөн сүбэлээн, өйөөн күн бүгүнүгэр диэри медицина уустук салаатыгар ситиһилээхтик үлэли сылдьарыгар, үчүгэй медицинскэй үөрэхтээх специалист буоларыгар сүбэ-ама буолан, эмтиир эйгэбэ олобун анырыгар көмөтирэх буолбуттарыгар мунгура суох махтанабын. Кинилэр сырдык мөссүөнүнэн сүрэхтэр дирин убаастабылы кытта ингэрэ сылдыбын.

Мин 1991 с. доруобуйабынан сылтаан балыһынабыттан үлэлээн уурайбытым. Билигин пен-

СИЭСТЭРЭЛЭР, СЭГЭТТЭЙДЭР

Сизстэрэлэр, сэгэттэйдэр.

Сэмэй, кэрэ дэйлээхтэр. Аламаҕай майгылаахтар. Аһыныгас санаалаахтар. Уоттаах сэрии сылларыгар

Утуйары умналар.

Сэймэк дуолбут саллааттар

Синиэлинэн соһоллоро.

Балаатаҕа ыарыһахтар

Бары мөлтөөн сытабыт.

Ыныктыһан ылабыт.

Мааны, маңан халаат кэтэн.

Этмээх суумка тутуурдана.

Кэтэһиллээх кэммит кэлэн.

Киэрэн кэлэр сандаарыан.

Сизстэрэбит киэрдэр эрэ

Балаатабыт сырдаан ылар.

Ыраас, сырдык мичээриттэн

Ыларылардыт уҕарыйар.

Сылаас, нарын илиитинэн

Имэрийэн ылдахтыыр.

Көңдөй көмүс иннэтинэн

Укуол биэрэн адырыыр.

Сизстэрэлэр, сэгэттэйдэр, Дьону быһыһыр аналлааттар.

Этмээх итии илиилээхтэр.

Быраас тэңэ туһалаахтар.

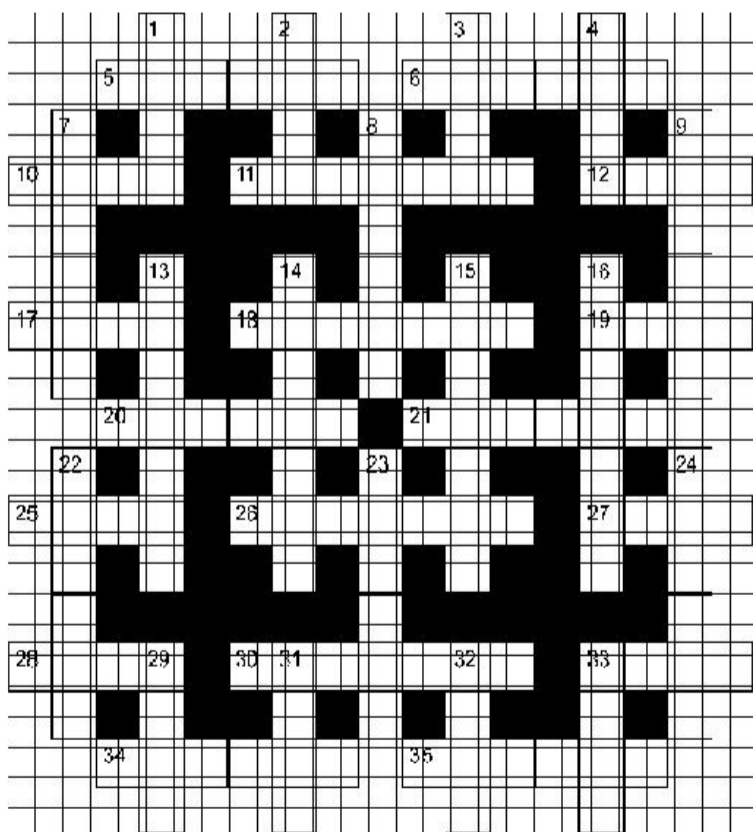
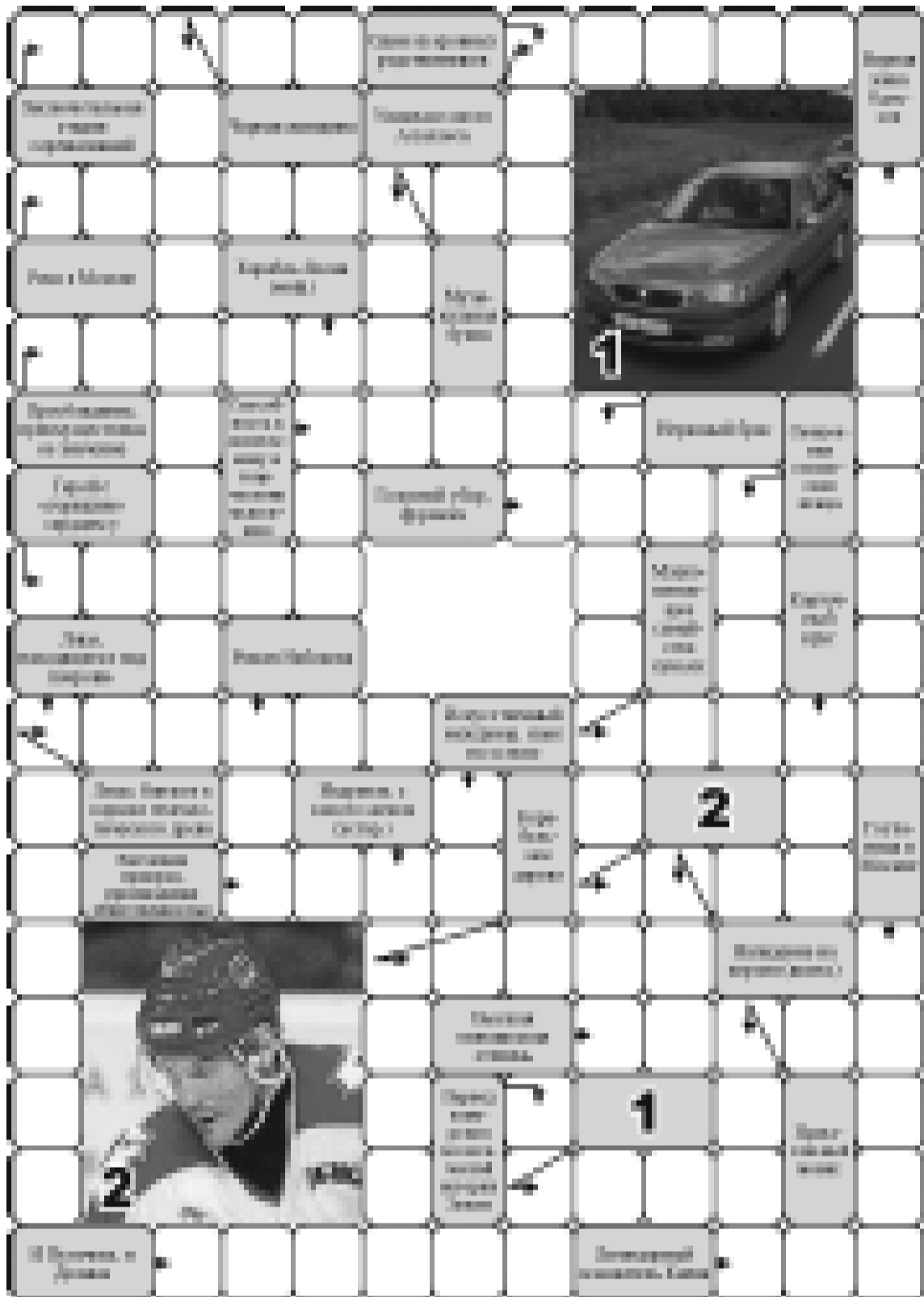
Аанньамаҕа уруй-айхал!

Аргыстастын дьол-үөрүү!

Бар дьоннортон улуу махтал.

Доруобай дуолун өрүү!

СЭКИ

По горизонтали:
 5. Маркиз, который посетил Россию при Николае I, во времена Пушкина, по возвращении написал в книге мемуаров: "У всех русских в глазах читается хитрость, тоска и желание уехать за границу" 6. "Чёрт побьери!" в "Бриллиантовой руке" 10. Место для "замуровывания" дивана в стену 11. Высшая категория у борцов сумо 12. Русский писатель, лексикограф и этнограф 17. Что качается на волнах в качестве сигнального знака? 18. Английский город, от которого идёт отсчёт меридианов 19. Договор, подписанный президентами 20. Какую роль по существу играет атмосфера, оберегая землю и её обитателей от опасных космических излучений? 21. Грузинский духовой музыкальный инструмент типа волынки 25. Она душит человека, от которого добра не жди 26. Свинцовая тяжесть,

тянувшая леску удочки 27. Чувство, если позволить себе расслабиться 28. Американский писатель... Стаут происходил из квакерской семьи 30. Группа расположенных рядом орудий одинакового калибра на корабле, то же, что батарея 33. Захлебнувшийся в тонике спиртного напиток 34. Какая переключательная выдерживает спящих кур? 35. Что служит местом для разделки барашка из религиозных соображений?

По вертикали:
 1. Писатель, знавший всё о мушкетёрах "Двадцать лет спустя" 2. Какой музыкальный инструмент превратился в орудие труда поэта? 3. Единица "съеданного" электрической лампочкой 4. Что "берёт" собака при преследовании преступника? 7. Плодовое дерево, на котором растут апельсины или мандарины 8. Какое выяснение отношений проходит под аккомпанемент брани? 9. Её важно не сбить при прыжках в высоту. 13. Музыкант на крыше у Лаймы Вайкуле 14. Кто может поймать "бабочку" на футбольном поле? 15. Этот мальчик очень любит мыло и зубной порошок 16. Величина, попавшая в компьютер 22. Англичанин, составивший первый каталог звёзд Южного неба 23. Не похвальное качество для кругозора 24. Поёт с Анжеликой Варум из семейной солидарности 29. Семья, в которой воспитывался Маугли 31. Что может слететь с ноги аквалангиста? 32. Кругленькая сумма в пустом кошельке 33. Если она в кармане, то деньги в нём долго не задерживаются.

ЭТО ИНТЕРЕСНО

Бегемоты рождаются под водой.
 Орангутанги предупреждают об агрессии громкой отрыжкой.
 Крот может за одну ночь прорыть туннель длиной в 76 метров.
 У улитки около 25 000 зубов.
 Черная паучиха может съесть до 20 пауков в день.
 Крокодилы ответственны за более чем 1000 смертей на берегах Нила в год.
 Древние египтяне учили бабуинов прислуживать им за столом.
 Нужно 4 часа, чтобы сварить вкрутую страусиное яйцо.
 Внутри львиного прайда 9/10 добычи в «семью» поставляют львицы.
 Ленивцы проводят 75% жизни во сне.
 Колибри не могут ходить.
 У мотылька нет желудка.
 Европейцы, приехав в Австралию, спрашивали у аборигенов: «А что это тут у вас за странные прыгающие звери?» Аборигены отвечали: «Кенгуру», - что значило: «Не понимаем!»
 Самый простой способ отличить зверя-вегетарианца от хищника: у хищников глаза расположены на передней части морды, чтобы видеть жертву. У вегетарианцев – по обе стороны головы, чтобы видеть врага.

Летучая мышь – единственное млекопитающее, которое может летать.
 99% живых существ, обитающих на Земле, вымерли.
 Чтобы сделать килограмм меда, пчелка должна облететь 2 млн цветков.
 Кровь кузнечика белого цвета, лобстера – голубого.
 Пингвины могут подпрыгивать в высоту больше, чем на полтора метра.
 Единственное домашнее животное, которое не упоминается в Библии, – кошка.
 Шимпанзе – единственные животные, которые могут узнавать себя в зеркале.
 Слово «орангутанг» значит на некоторых языках Африки «человек из джунглей»
 Эму по-португальски значит «страус».
 Слоны и люди – единственные млекопитающие, которые могут стоять на голове.
 Полярные медведи могут бегать со скоростью 40 км/ч.
 "Мыслитель" Родена - портрет итальянского поэта Данте.
 Певец Ник Кейв родился с хвостиком.
 Шекспир и Сервантес умерли в один день - 23 апреля 1616 года.
 Англ. писательница Вирджиния Вулф написала большинство своих книг стоя.

АНЕКДОТЫ

Мама говорит Пете, что детей приносят аисты. Папа утверждает, что их находят в капусте. Но у мальчика есть надёжный источник информации - замочная скважина в двери родительской спальни...

У камина сидят Шерлок Холмс и миссис Хадсон. Холмс говорит:
 - Миссис Хадсон, подайте, пожалуйста, бренди.
 - Бог подаст!
 - Бога нет, миссис Хадсон!
 - Бог есть, мистер Холмс!
 - Бога нет!
 - Нет Бога - нет бренди.
 - Ну, хорошо, Бог есть. Подайте, пожалуйста, бренди!
 - Бог подаст!

За столом сидит молодой человек, ужинает, пьет чай. К нему подходит официант, держа на руках маленького ребенка, и говорит:
 - Это вам от девушки вон за тем столиком!
 Поймал Петя золотую рыбку и загадал ей три желания:

Хочу быть таким грозным, как Василий Иванович, чтобы все меня боялись - свои и чужие. Хочу всегда быть в гуще боя, но неуязвимым, чтобы пули от меня отскакивали. И хочу, чтобы Анка меня своими руками нежными ласкала постоянно!
 - Ну, будь по-твоему, милоч, - молвила золотая рыбка, - моё дело маленькое - желания исполнять.
 И превратился Петя в пулемёт системы "Максим".
 Сегодня вечером жена с детьми уезжают на дачу...
 Итак, начинается счастлирое, но голодное лето...
 Если вас по телефону не узнали - то считайте, что кризис скоро закончится.
 Мотоциклист врзается в отбойник, подъехавшие гаишники:
 - У вас есть КАСКО?
 - Есть, только оно шлемо, вообще-то, называется, и я его дома забыл.

По горизонтали:
 5. Доллар. 6. Доклад. 10. Клин. 11. Камблан. 12. Джек. 17. Горн. 18. Маркиза. 19. Раса. 20. Филиал. 21. Пасека. 25. Пуси. 26. Капитул. 27. Семья. 28. Вовк. 30. Свиноарь. 33. Фото. 34. Дереза. 35. Иголка.
По вертикали:
 1. Воин. 2. Чаша. 3. Сомы. 4. Бард. 7. Альков. 8. Яблоко. 9. Рельсы. 13. Антимир. 14. Каракас. 15. Азнавур. 16. Фрикисе. 22. Курсор. 23. Мишень. 24. Смерть. 29. Клей. 31. Визг. 32. Рагу. 33. Факт.

	18.08	19.08	20.08	21.08	22.08	23.08	24.08
Намцы	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ
Облачность							
Осадки							
Температура днем °С	+25°	+22°	+23°	+24°	+26°	+24°	+28°
Температура ночью °С	+10°	+8°	+10°	+10°	+14°	+14°	+16°
Давл. мм рт.ст.	742	739	740	741	742	745	745
Влажность %	22	32	30	34	29	31	41
Ветер м/сек	3 Ю	4 Ю	2 Ю	2 Ю	1 В	3 В	1 С
КОМФОРТ °С	+23	+21	+22	+23	+24	+23	+27

Понедельник, 20 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Жжх
 11.45 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
 15.50 «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
 18.15 Т/с «След»
 18.55 Давай поженемся!
 19.55 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Серафима Прекрасная»
 22.30 Т/с «Крепость»
 23.50 Т/с «Борджиа»
 00.50 Х/ф «Вертикальный предел»
 03.05 Анимационный фильм «Паприка»
Вторник, 21 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Жжх
 11.45 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
 15.50 «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
 18.15 Т/с «След»
 18.55 Давай поженемся!
 19.55 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Серафима Прекрасная»
 22.30 Т/с «Крепость»
 23.50 Т/с «Безумцы»
 01.40 Х/ф «Конец света»
 04.00 Т/с «Спасите Грейс»
Среда, 22 июня
 05.00 Доброе утро

09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Жжх
 11.45 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20, 04.30 Хочу знать
 15.50 «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
 18.15 Т/с «След»
 18.55 Давай поженемся!
 19.55 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Серафима Прекрасная»
 22.30 Т/с «Крепость»
 23.50 «Белый воротничок»
 00.40 Т/с «Калифорния»
 01.15 Х/ф «Сочувствие госпоже Месть»
 03.40 Т/с «Спасите Грейс»
Четверг, 23 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Жжх
 11.45 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
 15.50 «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
 18.15 Т/с «След»
 18.55 Давай поженемся!
 19.55 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Серафима Прекрасная»
 22.30 Т/с «Крепость»
 23.50 Х/ф «Молодость без молодости»
 02.10 Х/ф «День смеха»
 03.50 Д/ф «Охота на привидения»
Пятница, 24 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Жжх
 11.45 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
 15.50 «Обручальное кольцо»

16.50 Жди меня
 18.20 Поле чудес
 19.10 Давай поженемся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 До Ре
 23.45 Открытие 33-го Московского Международного кинофестиваля
 00.30 Х/ф «Перемире»
 03.30 Х/ф «Охота на ведьм»
Суббота, 25 июня
 05.20, 06.10 Х/ф «Мой домашний динозавр»
 06.00, 10.00, 12.00, 18.00, 21.00 Новости
 07.20 Играй, гармонь любимая!
 08.10 Мультфильм
 09.00 Умницы и умники
 09.40 Слово пастыря
 10.15 Смак
 10.55 Вкус жизни
 12.15 Х/ф «Освобождение»
 18.10 Кто хочет стать миллионером?
 19.15, 21.15 Минута славы
 21.00 Время
 22.20 Что? Где? Когда?
 23.30 Х/ф «22 пули. Бесмертный»
 01.40 Дневник 33-го Московского Международного кинофестиваля
 01.50 Х/ф «Глаза змеи»
 03.40 Х/ф «Спасая Сару Кейн»
 05.30 Хочу знать
Воскресенье, 26 июня
 06.00, 10.00, 12.00 Новости
 06.10 Х/ф «Женя, Женечка и «Катюша»
 07.50 Служу Отчизне!
 08.20 Мультфильм
 09.10 Здоровье
 10.15 Непутевые заметки
 10.30 Пока все дома
 11.25 Фазенда
 12.20 Х/ф «Освобождение»
 15.20 Творческий вечер Александры Пахмутовой
 18.00 Д/ф «Валерия Золотухина. «Я устал быть Бумбарашем»
 19.00 Т/с «При загадочных обстоятельствах»
 21.00 Воскресное Время
 22.00 Какие наши годы!
 23.10 Познер
 00.15 Дневник 33-го Московского Международного кинофестиваля
 00.25 Х/ф «Суррогаты»
 02.00 Х/ф «Лига джентльменов апокалипсиса»
 03.40 Т/с «Спасите Грейс»
 04.30 Хочу знать

20 июня, понедельник
 18:00 «Геван»
 18:30 «Күнчээн»: Айыы обото
 18:45 «Саха Данкота» («Хотун Бүлүү» ТВ)
 19:15 «Территория здоровья»
 19:25 «Күн Айыы үгкүүтэ оһуокай»
 19:35 «Санааларым-ырыа-бар...» («Алмаастаах кырай» ТРК)
 20:00 «Подробности»
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Эргимтэ»
 21:20 «Аал-луук мас»
 22:05 «Недвижимость в Якутии»
 22:20 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
21 июня, вторник
 18:00 «Хотугу сулус»: Ыһыах күнүнэн!
 18:30 «Күнчээн»: Ыһыах сирэ-туома
 18:45 «Оһуокай кырдала» («Ньурба» ТВ)
 19:15 «Легенда о земле Олонхо» (ТРК «Алмазный край»)
 20:00 «Күн Айыы үгкүүтэ оһуокай»
 20:15 «Бизнес-формула»
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Арктика с Брюсом Пэрри»
 22:10 «Выбор недели»

22:25 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
22 июня, среда
 18:00 «Полярная звезда»: Что такое война...! ч.
 18:25 «Күнчээн»
 18:40 «Уоттаах сэрии ыар тыһыныуян...» («Маарыкчаан» ТВ)
 19:05 «Тыа сирэ» аһаҕас эфир
 19:50 «Күн Айыы үгкүүтэ оһуокай»
 19:55 «Территория здоровья»
 20:05 «Еще раз о ветеранах» (ТВ «Зырянка»)
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:00 «Кырамыт кырдык» уус-уран киинэ
 21:55 «Простые истины»
 22:25 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
23 июня, четверг
 18:00 «Полярная звезда»: Что такое война...! ч.
 18:30 «Күнчээн»: Кэрэ биһигэ
 18:45 «Стальной меридиан» (ТВ «Алдан»)
 19:15 «Якутия лицом к миру»
 19:45 «Точка кипения»
 20:15 «Служба 02»
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Күн Айыы үгкүүтэ оһуокай»
 21:15 «ТВ-спорт»: Первенство России по футболу. ФК «Якутия»-ФК «Сибиряк» (Братск)
 22:20 «Выбор недели»
 22:35 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
24 июня, пятница
 18:00 «Геван»
 18:30 «Күнчээн»
 18:45 «Хомус сайдар кэскилигэр эрэллээх» («Бороҕон» ТВ)

19:15 «Парламентский вестник»
 19:45 «Күн Айыы үгкүүтэ оһуокай»
 19:55 «Аал-луук мас»: Международный конгресс Хомуса «Хомус-голос мира»
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Школа абитуриента» прямой эфир
 21:35 «Ходуна суугуна»
 22:05 «Территория здоровья»
 22:20 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
25 июня, суббота
 18:00 «Тарбаахптыын астыаха»
 18:30 «Истиг илдьит»
 19:05 «Где был?» (ТВ «Чароит»)
 19:30 «Лига «Саха КВН»
 20:00 «Ааспыт олох кэрчиктэ-рэ»
 20:30 «Якутия. День за днем» информационная программа
 21:05 «Контакт»
 21:15 «Вырастай-ка»
 21:30 «Күн Айыы үгкүүтэ оһуокай» ч.
 22:30 Сайынгы кэнсиэр. II ч.
26 июня, воскресенье
 18:00 «Полярная звезда»
 18:40 «Пропеллер»
 18:55 «Истиг илдьит»
 19:15 «Браво! Маэстро, бис!» К юбилею Галины Кривошапки
 20:00 «Сардаана»
 20:30 «Якутия. День за днем» информационная программа
 21:05 «Территория здоровья»
 21:20 «ТВ-спорт»: Турнир по вольной борьбе перед Чемпионатом России
 22:05 «Туймаада Ыһыаба-2011»

Понедельник, 20 июня
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Д/ф «Догадаться. Спаси. Юрий Визбор»
 12.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Бежать»
 22.50 Т/с «Тайны следствия»
 23.45 Городок
 00.45 Вести+
 01.05 Профилактика
Вторник, 21 июня
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Д/ф «Они погибли за Францию»
 12.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Бежать»
 22.50 Т/с «Тайны следствия»
 23.50 Вести+
 00.10 Д/ф «Дело судей. Капкан для Хрущева»
 01.00 Профилактика
Пятница, 24 июня
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Ве-

01.00 Профилактика
 02.10 Горячая десятка
Среда, 22 июня
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Д/ф «Первые четыре часа»
 12.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Бежать»
 22.50 Т/с «Тайны следствия»
 23.50 Вести+
 00.10 Д/ф «Огонь, батарея! Неизвестная драма Севастополя»
 01.00 Профилактика
Четверг, 23 июня
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Последний звонок Нестора Петровича.
 12.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Бежать»
 22.50 Поединок
 23.50 Вести+
 00.10 Д/ф «Дело судей. Капкан для Хрущева»
 01.00 Профилактика
Пятница, 24 июня
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Ве-

сти-Москва
 11.50 Мой серебряный шар
 12.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Кривое зеркало
 23.05 Х/ф «Только вернись»
 00.55 Х/ф «Холодная добыча»
Суббота, 25 июня
 05.05 Х/ф «Одинокий игрок»
 06.55 Сельское утро
 07.25 Диалоги о животных
 08.00, 11.00, 14.00 Вести
 08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва
 08.20 Военная программа
 08.50 Субботник
 09.30 Городок
 10.05 Комната смеха
 11.20 Дежурная часть
 11.50 Честный детектив
 12.20, 14.30 Т/с «И падает снег...»
 16.05 Субботный вечер
 18.05 Десять миллионов с Максимом Галкиным
 19.10, 20.40 Х/ф «Один единственный и навсегда»
 20.00 Вести в субботу
 23.40 Девчата
 00.20 Х/ф «Чужой против Чужого»
 02.15 Х/ф «Семейная тайна»
Воскресенье, 26 июня
 05.40 Х/ф «Мы с вами где-то встречались»
 07.30 Сам себе режиссер
 08.20 Смехопанорама
 08.50 Утренняя почта
 09.30 Сто к одному
 10.20 Неделя в городе
 11.00, 14.00 Вести
 11.10 С новым домом!
 11.25, 14.30 Т/с «И падает снег...»
 14.20 Вести-Москва
 15.55 Смеяться разрешается
 17.55 Х/ф «Время счастья»
 20.00 Вести недели
 21.05 Х/ф «Время счастья - 2»
 23.00 Специальный корреспондент
 00.00 Х/ф «Тиски»

Понедельник, 20 июня
 11.00, 14.40, 20.10 Все включено
 11.55 Технологии спорта
 12.25 Индустрия кино
 13.00, 14.20, 14.35, 18.00, 22.50, 06.15 Вести-Спорт
 13.15, 17.40, 04.00, 07.55 Вести.ru
 13.30, 06.25 Моя планета
 13.45 В мире животных с Николаем Дроздовым
 15.40 Х/ф «Хороший вор»
 18.15, 23.05 Футбол.ru
 19.00 Академическая гребля.
 Кубок мира. Трансляция из Германии
 21.00 Х/ф «Битва драконов»
 23.50 Профессиональный бокс. Лучшие бои Владимира Кличко
 02.10 Х/ф «Загнанный»
 04.15, 10.10 Неделя спорта
 05.10 Top Gear. Лучшее
 08.10 Футбол. Премьер-лига. «Локомотив» (Москва) - «Спартак» (Москва)
Вторник, 21 июня
 11.00, 14.50, 20.40 Все включено
 12.00 Наука 2.0
 13.00, 14.35, 18.00, 23.40, 04.15, 06.40 Вести-Спорт
 13.15, 17.40, 04.00, 08.00 Вести.ru
 13.30, 06.50, 08.15 Моя планета
 15.50 Х/ф «Загнанный»
 18.15 Неделя спорта
 19.05 Мертвая зона
 21.30 Х/ф «Хороший вор»
 23.55 Профессиональный бокс. Лучшие бои Владимира Кличко
 02.15 Х/ф «Скрытая угроза»
 04.35, 09.55 Футбол России
 05.35, 08.55 Top Gear. Лучшее
Среда, 22 июня
 11.00, 15.05, 19.45 Все включено
 11.55 Top Gear. Лучшее
 13.00, 14.35, 18.00, 22.25, 05.10, 07.25 Вести-Спорт
 13.15, 17.40, 04.55, 08.45 Вести.ru
 13.30, 07.35 Моя планета
 14.45 Рыбалка с Радзишевским

16.00 Х/ф «Скрытая угроза»
 18.15, 22.40 Футбол России
 19.15 Технологии спорта
 20.35 Х/ф «Загнанный»
 23.45 Спортback
 00.10 Футбол. Премьер-лига. «Спартак» (Москва) - «Динамо» (Москва). Прямая трансляция
 02.40 Футбол. Премьер-лига. «Зенит» (Санкт-Петербург) - «Кубань» (Краснодар). Прямая трансляция
 05.30 Х/ф «Марadona»
 09.00 Футбол. Премьер-лига. «Спартак» (Москва) - «Динамо» (Москва)
Четверг, 23 июня
 11.00, 14.50, 20.00 Все включено
 11.55, 09.55 Top Gear. Лучшее
 13.00, 14.35, 18.00, 03.15, 07.20 Вести-Спорт
 13.15, 17.40, 03.00, 07.30 Вести.ru
 13.30, 08.55 Моя планета
 15.50 Х/ф «Марadona»
 18.15 Х/ф «Скрытая угроза»
 21.00, 00.30 Бокс. Чемпионат Европы. Прямая трансляция из Турции
 23.25, 05.20 Удар головой
 03.30 Волейбол. Мировая лига. Мужчины. Германия - Россия. Прямая трансляция
 06.25 Top Gèl
 07.50 Наука 2.0
Пятница, 24 июня
 11.00, 14.05, 20.20 Все включено
 12.00 Top Gèl
 13.00, 15.05, 17.35, 01.00, 01.15, 05.50, 08.05 Вести-Спорт
 13.15, 17.20 Вести.ru
 13.30 Наука 2.0
 15.20 Х/ф «Солдаты Буффало»
 17.55 Формула-1. Гран-при Европы. Свободная практика. Прямая трансляция из Испании
 19.50, 05.20, 09.25 Вести.ru.
 Пятница
 20.55 Бокс. Чемпионат Европы. Прямая трансляция из Турции
 01.25 Футбол. Первенство России. Футбольная Национальная Лига. «Торпедо» (Москва) - «Нижний Новгород». Прямая трансляция
 03.30 Волейбол. Мировая лига. Мужчины. Германия - Россия. Прямая трансляция
 06.05 Х/ф «Марadona»
 08.15, 09.55 Моя планета
Суббота, 25 июня
 11.00, 13.45, 09.55 Моя пла-

нета
 13.00, 15.10, 15.25, 17.55, 23.05, 04.00, 04.15, 07.10 Вести-Спорт
 13.10 Вести.ru. Пятница
 14.40 В мире животных с Николаем Дроздовым
 15.30 Удар головой
 16.35 Конный спорт. Скачки на приз Президента Российской Федерации. Трансляция из Казани
 18.10 Задай вопрос министру
 18.55 Формула-1. Гран-при Европы. Свободная практика. Прямая трансляция из Испании
 20.15 Top Gèl
 21.15, 06.30 Футбол России. Перед туром
 21.55 Формула-1. Гран-при Европы. Квалификация. Прямая трансляция из Испании
 23.20 Бокс. Чемпионат Европы. Трансляция из Турции
 02.00 Х/ф «В погоне за тенью»
 04.25 Профессиональный бокс. Лучшие бои Владимира Кличко
 07.20 Индустрия кино
 07.55 Х/ф «Солдаты Буффало»
Воскресенье, 26 июня
 11.00, 13.30, 08.20 Моя планета
 13.00, 15.00, 15.15, 17.55, 00.20, 04.55, 05.10, 08.10 Вести-Спорт
 13.10 Рыбалка с Радзишевским
 14.00 Рейтинг Тимофея Баженова
 14.35 Страна спортивная
 15.20 Индустрия кино
 15.55 Х/ф «В погоне за тенью»
 18.10 Магия приключений
 19.05 Футбол России. Перед туром
 19.45 Х/ф «Солдаты Буффало»
 21.45 Формула-1. Гран-при Европы. Прямая трансляция из Испании
 00.40 Футбол. Премьер-лига. «Рубин» (Казань) - «Кубань» (Краснодар). Прямая трансляция
 02.40 Футбол. Премьер-лига. «Динамо» (Москва) - «Локомотив» (Москва). Прямая трансляция
 05.20 Футбол.ru
 06.05 Футбол. Международный турнир. «Аустрия» (Австрия) - «Шахтер» (Украина)
 09.45 Формула-1. Гран-при Европы. Трансляция из Испании

ПРОГРАММА

проведения улусного национального праздника Ысыах, посвященного 115-летию со дня рождения И.Е.Винокурова, выдающегося политического и государственного деятеля Якутии

Место проведения: Парк культуры и отдыха с. Аппаны МО «Хатын-Арынский наслег»

Дата проведения: 21 июня 2011 г.

20 июня 2011 г.

19.00 Размещение и оформление тһһүлгэ наслегов и предприятий

“Алаһа тһһүлгэтэ” №2

21 июня 2011 г.

08.00 Размещение и оформление тһһүлгэ наслегов и предприятий

“Алаһа тһһүлгэтэ” №2

09.00 - Встреча гостей национального праздника Ысыах - Обряд очищения

“Аан Аартык” №1

10.30 Дикторский текст “Ыһыахха ыһырыы”

Центральная тһһүлгэ “Арчы тһһүлгэтэ” №3

11.00 Торжественное открытие национального праздника Ысыах:

1. Парад:
 - колонна почетных гостей мероприятия и родственников И.Е.Винокурова;
 - колонна поселений МО “Намский улус” (ветераны, спортсмены, выпускники);
 - колонна участников марафона, посвященного в честь 115-летия И.Е.Винокурова, с участием энтузиаста-спортсмена, лауреата республиканской общественной премии “Якутянин года - 2010” П.С.Наумова;
2. Обряд поклонения огню;
3. Приветственная речь главы улуса Ильина А.И.;
4. Выступления гостей, награждение;

5. Театрализованное представление;
6. Праздничный оһуохай

Центральная тһһүлгэ “Арчы тһһүлгэтэ” №3

13.00 - Конкурс оформления тһһүлгэ наслегов и предприятий “Төрөөбүт тһһүлгэ”

- Конкурс национальной посуды (саха иһитэ) “Сылаас саламааттаах оһуордаах кытһыам”

“Алаһа тһһүлгэтэ” №2

14.00 Конкурс запевал оһуохая “Улуу киһини уруйдуубут!”

“Оһуохай тһһүлгэтэ” №6

14.00 Конкурс якутского фольклора “Өбүгэ үгэһинэн”

“Фольклор тһһүлгэтэ” №5

14.00 Большой концерт лауреатов, дипломантов улусного фестиваля, посвященного 115-летию выдающегося политического и государственного деятеля Якутии И.Е.Винокурова, “Уйгу ыһыаһынан!”

“Эстрада тһһүлгэтэ” №4

14.00 “Оһо-аймах ыһыаһа”:

- концерт “Ыллыыр-туойар оһо саас”;
- конкурсы “Саха көрдөөх оонһуулар”

“Оһо саас тһһүлгэтэ” №7

14.00 Спортивные соревнования по национальным видам спорта

Центральная тһһүлгэ “Арчы тһһүлгэтэ” №3

16.00 Конкурс национальной одежды “Саха талба - мааны танаһа”

“Эстрада тһһүлгэтэ” №4

16.00 Соревнования по национальному многоборью “Энсиэли Боотурдара”

Центральная тһһүлгэ “Арчы тһһүлгэтэ” №3

18.00 Шоу-программа звезд якутской эстрады (страховая компания “Золотая осень”)

“Эстрада тһһүлгэтэ” №4

21.00 Конные скачки “Дьөһөгөй күрэхэ”

Ипподром с. Бютяй-Юрдя МО “Бетюнский наслег”

21.00 - Концерт артистов якутской эстрады “Сахам сирэ, эн ыллаа!”

- Шоу-дискотека “Энсиэлигэ үрүн түүн”

Центральная тһһүлгэ “Арчы тһһүлгэтэ” №3

21.00 - Ностальжи “Манньык талба киһэһэ”

“Эстрада тһһүлгэтэ” №4

22 июня 2011 г.

03.00 - Обряд встречи солнца “Үчүгэйиэн самаан сайын!”

- Оһуохай “Тһһүлгэбит төлкөтө түстэнин!”

Томтор

БИЛЛЭРИИЛЭР

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ УЛУУС ОЛОХТООХТОРО!

«Ыраас уу» тэрилтэ үлэ-лэбитэ биир сыла туолбутунан акция биллэрэр — от ыйын 1 күнүгэр дылы уу баллонугар 20% чэпчэтии оһорор.

Биһиги аадырыспыт: Нам с., Чернышевской ул. 6 N-рэ, «Секо» маһаһын утары, тел. 42-6-00, 89142274971
«ЫРААС УУНУ ИҢИЭН» — ЧӨЛ ТУРУКТАНЫАН»

«Ыраас уу» тэрилтэҕэ баллоннаах ууну дьыэҕэ ил-дээн биэрэргэ бэйэтигэр авто эбэтэр мототранспордаах дьонго наадыабыт. Хамна-на кэпсэтии быһыытынан.

Тел. 42-6-00, 89142274971

1. Продаю или меняю ГАЗ-53 на пиломатериал.

2. Купим участок в с. Нам (Нэлэгэр, Көччү).

2. Услуги грузовой ино-марки.

Тел. 89243661967, 89841160270

Продаю в г. Якутске 2-хкомн. благоустроенную квартиру в деревянном доме (43 кв. м., р-н ГРЭС).

Тел. 89142266447, 89142816833

Утерян паспорт на имя Даниловой Анны Петровны. Нашедших прошу вернуть за вознаграждение по тел. **89142933532**

Утеряно в с. Намцы водителское удостоверение, выданное на имя Лукина Лаврентия Николаевича. Нашедших прошу вернуть за вознаграждение.

Тел. 41-2-77

Купим усадьбу с домом в центре с. Намцы.

Тел. 89142940317

Срочно продаю «Ниву» в хорошем состоянии, литье, круговая тонировка. Снят с учета.

Тел. 89841089983

Считать недействительным утерянный паспорт серии 9805 N 999481, выданный Намским ОВД РС(Я) 24.09.2006 г. на имя Кумечко Петра Олеговича

Считать недействительным утерянный паспорт серии 9808 N 192780, выданный 25.07.09. на имя Иванова Семе-на Николаевича

ЫҤЫРЭХ ТЫҤҤАР

СР Роспотребнадзор управления Намнааһы салаатын начальни-нигын солбуйааччытын, СР доруобуйа харыстабылын уонна СР госсанэпидсулууспа туйгунун, убаастыыр, таптыыр күндү балгы-бытын, эдьийибитин **КАНАЕВА ЕВДОКИЯ ВАСИЛЬЕВНАНЫ** күн-сирин көрбүт күндү күннүнэн, 50 сааскын туолар үтүө үбүлүөйүнэн ис сүрэхпититтэн үөрэн-көтөн туран эвэрдэлибит!

Баҕарабыт орто дойдуга үчүгэйин, кэрэтин, санаабыт санаан салаалан, туппут дьыалан табыллан, махтал, таптал, эрэл аргыс-таах уһун дьоллоох олохтон диэн алгыспытын аныбыт!

Хамааттаттан, Чурапчыттан, Дьокуускай куораттан бары биһиргэ төрөөбүттэриг, оһолор, сиэннэр, чугас аймах дьонун

Убаастыыр Нам улдуһун Роспотребнадзор начальнигын сол-буйааччыта **ЕВДОКИЯ ВАСИЛЬЕВНА!**

Эйигин өрөгөйдөөх үбүлүөйүнөн итиитик-истинник эвэрдэли-битит! Эн санитарнай сулууспаҕа өр сылларга ситиһилээхтик үлэ-лии сылдьаһын. Эйигин үлэҕэр бэринилээх, үрдүк биллилээх, ир-дэбиллээх специалист быһыытынан билэбит уонна сыаналыбыт.

Баҕарабыт Эйиэхэ үлэҕэр үрдүк ситиһилэри, тус олоххор дьол-соргуну, кытаанах доруобуйаны.

Эвэрдэни кытта: Р.И. Захарова, М.К. Неволина, В.С. Данилова, В.А. Семенова, Л.И. Алексеева

Күндү биһиргэ үөрэммит дьүөгэбитин, табаарыспытын, Саха рес-публикатын доруобуйа харыстабылын туйгунун, Саха республи-катын госсанэпидсулууспа туйгунун, Саха республикатын Роспот-ребнадзор управлениетын Намнааһы салаатын начальнигын сол-буйааччытын **КАНАЕВА ЕВДОКИЯ ВАСИЛЬЕВНАНЫ**, Хамааттатааһы саха-француз лицейин үлэһитин **КАНАЕВ ВА-СИЛИЙ ВАСИЛЬЕВИҤЫ** 50 сааскын туолар үбүлүөйүтүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, дьол-соргу аргыстаах уһун олоһу, бары үтүөнү. Кырдыарга кытһыһыман, ыалдыарга ыаллаһы-ман, айымныылаах үлэни, күлэр-үөрэр түгэһнэри, күннээх чаһыл халлааны, кэрэхсэнэр кэрэни, олох уйан үөрүүлэрин.

Биһиргэ үөрэммит 1978 с. 10 «а» кылаас

Хамаатта нэһилигин олохтообун, өр сылларга совхозка трак-ториһынан үлэлээбит, саха-француз лицейин газооператорын, уба-астыыр, таптыыр күндү быраапытын, убайбытын **КАНАЕВ ВА-СИЛИЙ ВАСИЛЬЕВИҤЫ** 50 сааскын туолар үбүлүөйүтүнэн эвэр-дэлибит!

Эн ханнык баҕарар үлэҕэ сатабылын, эппиэтинэстээх сыһыа-нын, күүстээх санаан барыбытыгар холобур буолар. Эн биһиэхэ үтүө сыһыанын, өйөбүлүн, көмөн иһин махтанабыт! Баҕарабыт күндү киһибитигэр үтүө санаа бастынын, саха алмаһынын кыта-анах доруобуйаны, үгүс элбэх үөрүүлээх уһун дьоллоох олоһу!

Хамааттаттан, Чурапчыттан, Дьокуускай куораттан бары биһиргэ төрөөбүттэриг, оһолор, сиэннэр, чугас аймах дьонун

Хамаатта саха-француз лицейин үлэһитин, профком чилиэ-нин **КАНАЕВ ВАСИЛИЙ ВАСИЛЬЕВИҤЫ** 50 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күннүнэн, өрөгөйдөөх үбүлүөйүтүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Эн эдэр көлүөнэ итиитигэр сөптөөх усулу-обуйа тэрийиитигэр, дьон-сэргэ туһугар сиэр-дээх, дьонун үлэһинэн киэн туттабыт. Бары үлэ көрүгэр эппиэтинэстээхтик үлэлииргин биһи-рибит. Аһа быһыытынан уолун Диман итии-тигэр кыһамныгы уураһын төрөппүттэргэ хо-лобур буолар. Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруо-буйаны, туох баар бары үтүөнү-кэрэни.

Хамаатта саха-француз лицейин коллектива

Күндү биһиргэ үөрэммит дьүөгэбитин, табаарыспытын, ГУП ОДьКХ Намнааһы филиалын Хамаатта учаастагын газооперато-рын **ДАНИЛОВА ГАЛИНА АНДРЕЕВНАНЫ** үйэ аһардаах үбүлүөйүтүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарабыт тус бэйэҕэр, дьыэ кэргэннэр чэгиэн-чэбдик доруо-буйаны, байылыат олоһу, бары үтүөнү, Эн олоххо, үлэҕэ аһаабат дьулуургунаан биһиэхэ мэлдьи холобур буолаһын. Бары бастын ба-ҕабыт туолуохтун диэн алгыбыт.

Биһиргэ үөрэммит 1978 с. 10 «а» кылаас

Е.М. Шапошников аатынан Хамаатта орто оскуолатын 1977 сыллааһы выпускнигын **ЖИРКОВА-ЗЫРЯНОВА МАТРЕНА МА-КАРОВНАНЫ** үйэ аһардаах өрөгөйдөөх үбүлүөйүтүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Дьыэ кэргэннэр барыгытыгар чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үлэ-битигэр, үөрэххитигэр өссө үрдүк ситиһилэри, үгүс үөрүүнү-көтүүнү баҕарабын. Бары бастын баҕабыт туолуохтун диэн алып-таах алгыспын аныбын.

Учууталыг Тамара Ивановна

Күндү ийэбитин, эбээбитин **ЕКАТЕРИНА МИХАЙЛОВНА ДАНИЛОВАНЫ** орто дойдуга үөрүүлээх үбүлүөйүтүнэн — 70 саас-кын томточку туолбуккунан — итиитик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарыа этибит ыары ыалласпатын, хомойуу холбоспотун, үөрүү-көтүү аргыстанан өссө да өр сылларга биһигини үөрдэ сы-рыт диэн баһа санаа бастынын аныбыт.

Кэргэниг, оһолорун, кийиитиг, сиэннэриг

Убаастабыллаах Нам оройуонун суутун судьуйатын, үлэ вете-ранын, Российской Федерация судьуйаларын сэбиэтин, «За безуп-речную работу» мэтээл кавалерын, улуус Ытык киһитин **ФЕДО-РОВА ПЕЛАГЕЯ ИВАНОВНАНЫ** суут систематыгар өр сыллаах үлэн үрдүктүк сыаналанан «Саха республикатын үтүөлээх юри-на» үрдүк ааты ылбыккынан ис сүрэхпититтэн сүгүрүйэн туран итиитик-истинник эвэрдэлибит, үөрэ-көтө уруйдуубут!

Эн үтүө санаанан салайтаран, дьон-сэргэ туһугар кыһаллан үлэлииргинэн киэн туттабыт, холобур оностобут. Баҕарабыт Эйиэ-хэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үтүө санаан хаһан даһаны уосту-батын, ининикэ дьулуурун, амарах сүрөһин сылааһа уһарааба-тын.

Нам оройуоннай суутун администрацията, профкома

АКЦИЯ
СУПЕР ПРИЗ

МАГАЗИН
“ЭНСИЭЛИ”

Онтоя да атын сыаналаах бириистэр

Акция түмүктэнэр!

18.06.2011 с. 24.00 ч. диэри чеккитин талонна уларытаргытын умнуман!

15.04.2011 с. — 18.06.2011 с. диэри 500 солк. суумаһа атыгылаһыт чектэргитин талоннарда уларытан “Энсиэли” маһаһынынча 19.06.2011 с. 12.00 ч. буолар сүүйүүлээх оонһуута кытһаххытын сөп.

Аадырыспыт: Ст. Платонов ул., 28/1, “Энсиэли” маһаһын.

Бырааһынньыкка Мирослав Егоров уонна А.Ф. Шестаков аат. сыһыаланан киин сулустара Free voice, Тоуура, Егор Гоголев кытталлар.

42-8-18 тел. 8-924-762-5988 билсиэххитин сөп.

Түгэни мүлчү тутуман!!!

ЫҤЫАХ

ОҢО СААСТУҤ УЛГЭТИН ПРОГРАММАТА

Буолар сирэ: «Хатын Арыы нэһилиэгэ» МТ культуратын уонна сынныалангын паарката

Ытыгылар күнэ: бэс ыйын 21 күнэ, 2011 с.

Сагаланаар: с 14 ч. 00 м.-16 ч. 00 м.

1. 14 ч. 00 м.-14 ч. 00 м. — Эбүрдэ нүөмэрдэр (аһыллыгыта)

2. 14 ч. 10 м.-14 ч. 30 м. — Викторина «Я живу в Якутии»

Конкурстар:

14 ч. 10 м. — д/с саастаах оҕолорго «Саха таҥаһыгар уонна бэйэни билиһиннэриигэ»

14 ч. 10 м. — оскуола саастаах оҕолорго Көтөр змейкалар күрэхтэрэ

14 ч. 45 м. — д/с саастаах оҕолорго «Уһун суһуох»

14 ч. 45 м. — оскуола саастаах оҕолорго көрдөөх күрэхтэр

15 ч. 00 м. — д/с саастаах оҕолорго «Чугдаарар чооруостар» (ырыа)

15 ч. 25 м. — д/с аастаах оҕолорго «Аман өс» (фольклор жанрдарыгар)

15 ч. 45 м. — оскуола саастаах оҕолорго «Саха таҥаһын көрүүтэ»

16 ч. 20 м. — оскуола саастаах 7-9 кылаас кыргыттарыгар «Кэрэ Кыыс»

Тэрийээччи — Үөрэх управлениета

ПОЛОЖЕНИЕ

спортивных мероприятий улусного юбилейного национального праздника «Ысыах», посвященного 115-летию видного политического деятеля И.Е. Вишукурова

Соревнования проводятся 21 июня 2011 г. в парке культуры и отдыха с. Хатын Арыы. Абсолютные соревнования по борьбе «хапсагай», по мас-рестлингу, по якутским прыжкам 3 по 3: регистрация, взвешивание и мандатная комиссия с 11.00 ч., начало соревнований с 14.00 ч. Национальное многоборье «Энсиэли Боотура»: регистрация, взвешивание и мандатная комиссия с 13.00 ч., начало соревнований с 16.00 ч.

Участники:

В абсолютных соревнованиях по якутским прыжкам, по мас-рестлингу, по борьбе «хапсагай» принимают участие только спортсмены Намского улуса.

По национальному многоборью «Энсиэли Боотура» принимают участие спортсмены 1993 г. рожд. и старше из Намского улуса и уроженцы приглашенных улусов: Булунский, Вилюйский, Оленекский, Чурапчинский улусы в весовой категории до 80 кг, имеющие соответствующую подготовку и допуск врача.

В программу соревнований включены:

Якутские прыжки 3 по 3

Проводится абсолютное первенство, 9 безостановочных прыжков (3 прыжка «Кылыы», 3 прыжка «Ыстанга», 3 прыжка «Куобах») с приземлением на обе ноги. Участнику дается 3 попытки. Зачитывается лучший результат.

Борьба «хапсагай»

Проводится абсолютное первенство в весовой категории до 70 кг и свыше 70 кг по действующим правилам федерации борьбы «хапсагай» РС(Я), с выбыванием после 1 поражения.

Мас-рестлинг

Проводится абсолютное первенство в весовой категории до 70 кг и свыше 70 кг по действующим правилам федерации «мас-рестлинг» РС(Я), с выбыванием после 1 поражения.

Национальное многоборье «Энсиэли Боотура»

Национальное многоборье включает в себя 5 видов состязаний:

1) «Ус төгүлүс» — соревнования проводятся по действующим правилам якутских прыжков. По три прыжка «Кылыы», «Ыстанга» и «Куобах». Каждому участнику дается 3 попытки. Зачитывается лучший результат.

2) «Мас тардыһыы» — соревнования проводятся по действующим правилам федерации мас-рестлинга РС(Я) с выбыванием после 2 поражений.

3) «Кыыс экирэттии» — спортсмены бегут на 400 метров за девушкой-бегуньей, догнавший девушку первым заканчивает забег, остальные бегут до финиша.

4) «Хапсагай» — соревнования проводятся по действующим правилам федерации борьбы хапсагай РС(Я) с выбыванием после 2 поражений.

5) «Таас көтөүдүү» — каждому участнику дается одна попытка для поднятия и переноса камня на расстояние. Учитывается наибольшее расстояние перенесенного камня (захват и подъем камня произвольный). Вес камня примерно 110 +/- 5 кг. На выполнение захвата дается 1 минута.

Условия проведения: жеребьевка проводится по каждому виду отдельно. Если участников более 12 человек, после 2-х первых видов отбираются 12 лучших спортсменов.

Финансирование:

Все расходы, связанные с подготовкой и проведением соревнований, несут администрация МО «Намский улус», администрация МО «Хатын-Арынский на слег», отдел физической культуры и спорта МО «Намский улус».

Проезд, питание и размещение участников за счет организующих организаций. Заявки на участие в соревновании подаются: 8 (41162) 41-700 ОФКис МО «Намский улус» 41-5-68 (факс), 89644205828 — гл. судья Эверстов Юрий Афанасьевич. Данное положение является официальным вызовом

Фонд поддержки малого предпринимательства Намского улуса доводит до сведения жителей Намского улуса о том, что 9.06.2011 г. состоялся конкурсный отбор субъектов малого и среднего предпринимательства Намского улуса для предоставления субсидий.

Конкурсной комиссией заключено соглашение между Министерством по делам предпринимательства, развития туризма и занятости Республики Саха (Якутия), на основании которых бюджету МО «Намский улус» выделены субсидии из государственного бюджета 2240,3 млн. руб., из муниципального бюджета — 2190 млн. руб.

Претендентам на получение субсидии предоставить необходимые документы для заключения договоров.

Требуемые документы:

Учредительные документы

Реквизиты

Копия паспорта, ИНН

Обращ. по адресу: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 15/1 (напротив администрации с. Нам), тел. 42-7-65, Директор Фонда Бястинов Дмитрий Владимирович

Представитель Намского улуса ОАО ЛК «Гуймаада-Лизинг» продает тракторный прицеп 2ПТС 4,5-1 ед. возможно в рассрочку. А также принимает заявки и заключает договора на лизинг сельхозтехники и оборудования.

Обр. потел 42-7-65

Наш адрес: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 15/1

Принимаем заказ на распиловку делового леса. Быстро, качественно. Убедительно просим подойти тех, чей деловой лес на ходится на пилораме по адресу: Автодорожная, 2, напротив АБЗ для уточнения.

Продаем обрезной пиломатериал из горбыля для потолка по заказу. Контакт тел. 42-2-56, 89246635184

Бэс ыйын 17 күнүгөрү күндү оҕобут, эдьийбит, балтыбыт Куличкина Валюша бу күн сириттэн соһуччу барбыта биэр сылын туолла. Биһиги Валюшабыт алтынны 17 күнүгөрү Куличкинарды э кэргэттэригэр бастагы оһонон күн сирин көрбүтэ. 2002 сыллааха Хатын Арыы орто оскуолатыгар маннайгы кылааска кып-кырачаан кыыс үөрэнэ киирбитэ. Маннайгы учуутала Матрена Алексеевна «Дюймовочка» дьон таптаан ааттыыра. Бииргэ үөрөнөр оҕолоруттан хаалсыбакка, олус кыһамнылаахтык үөрөммитэ.

Кыра эрдэбиттэн олус сэмэй, эйбэс, аһыннас кыысытэ. Куруутун үөрөн-көтөн, мичилийэн киирэрэ, ийэттигэр, эбээтигэр, балтыгар Изафа улахан көмөлөһөөччү, эп-эптэнэстээх эдьий этэ. Валюша кыра эрдэбиттэн музыканы олус сөбүлээн истэрэ, восточнай үнүкүүнэн үлүһүйөн, олус имигэстик үнүкүүлүүрө. Бу олоххо кылгастык кэлэн барардыы биһиэхэ үнүкүүтүнэн, сымнарас майгытынан өйдөөл хааллардаҕа.

Валюшабытын санаабатх, ахтыбатх күммүт дьон суох. Кыыспытын суохтаан сүрэхпитигэр оспот баас хааллаҕа. Баара-суоҕа 14 эрэ сааһыгар, саҥа тыллан эрэр сибэкки, хомолтолоохтук быстыгыта кинини дыксиннэрэр. Дьылда-хаан оһоһута онук буоллаҕа.

Күндү Валюшабыт, быдан сылларга быраһаай! Эйигин хаһан да умнуохпунт суоҕа. Ырахан күнэрбитигэр күөс-көмө, өйбүлбүлбүт барыбар дьоммутугар, аймахтарыгыгар, табаарыстарыгыгар барҕа махтабытын тиэрдэбит.

Ийэтэ, аҕата, эбээтэ, балта, эдьийдэрэ, убайдара, күтөттөрө

Table with multiple columns containing names and titles of winners and participants in various sports events.

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; ; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной-издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Э сиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маасабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын туһунан хонтурооллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгөрү регистрациялааһыт нүөмөрэ — ПИ №19-0428. Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэтин, дьызыт аадырыһын чопчу ыйы. Редакцияга киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат. «ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной ул. 4. E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Э сиэли» хаһыат РИС таһылына, та ылынна уонна бэчээттир сыаҕар бэчээттэнэ. Аадырыһа: Нам сэл. Заложная ул. №4 Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт лиир Кө ул сынанан атыыланар Индекс — 54889. Тираһа — 2335 Бэчээккэ илии баттаньтын графика — 12.00 ч. 17.06.2011 с. Бэчээккэ илии баттанна — 11.20 ч. 17.06.2011 с.

